

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У наредној години изворни приходи чиниће 62 одсто, што је додатна гаранција да су средства за исплату пензија сигурна и обезбеђена, истакла је у новогодишњем интервјуу Драгана Калиновић, в. д. директора РФ ПИО

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

СИГУРНА ИСПЛАТА ПЕНЗИЈА

Срећни новогодишњи и божићни празници

Министарство за рад, запошљавање,
борачка и социјална питања

Поштовани грађани,

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања сумирало је резултате свога рада у 2014. години.

- **Усвојени Закон о изменама и допунама Закона о раду и Закон о изменама и допунама Закона о ПИО.**

Ефекти – пад незапослености, спречавање злоупотреба синдикалних права у јавним предузећима, јасније дефинисан однос између радника и послодавца, значајне уштеде (очекује се да ће се у наредних десет година уштедети 5,35 процената бруто друштвеног производа).

- **Пад незапослености**

Стопа незапослености пала на 17,6 одсто.

- **Појачане контроле Инспекције рада**

Инспекцијским надзорима, којих је у 2014. било за 15 одсто више него претходне године, смањен је број повреда на раду за 26 процената и за 10 одсто повећан број закључених уговора о раду са лицима затеченим на раду „на црно“ у односу на 2013. годину, што је допринело повећању опште запослености и броја уговора о раду у складу са Законом о раду.

- **Ревизија инвалидских пензија**

Први пут, иако је још Законом из 2003. године предвиђено да се у року од пет година може извршити ревизија, покренута је свеобухватна контрола инвалидских пензија остварених од 1. јануара 1990. До сада је прегледано 27.087 предмета, а поступак контроле инвалидских пензија се наставља док се не изврши комплетна ревизија.

- **Уредба о активацији радно способних корисника социјалне помоћи**

Активација је прилика да 140.000 радно способних корисника новчане социјалне помоћи промене свој положај кроз образовање, лечење, радну активацију и друштвено користан рад.

- **Збрињавање деце улице**

У 120 центара за социјални рад формиран су тимови за децу која живе и раде на улици. Око 60 деце која су живела на улици је смештено у хранитељске породице или установе социјалне заштите за смештај деце без родитељског старања.

- **Повећан број усвојења**

Иако се поступак усвојења није мењао, у 2014. је засновано 190, док је у 2012. било 108, а у 2013. години 154 усвојења.

- **У Фонд за лечење деце оболеле од ретких болести пребачено два милиона евра**

Одлуком Владе о пренамени средстава планираних за конкурс НВО, на предлог Министарства за рад, Министарства здравља и Министарства финансија, средства су пребачена на рачун Фонда како би се побољшала социјална улога и помогло малишанима.

- **Министарство вратило све дугове**

У целости је исплаћено дуговање из 2013. године за породилшко одсуство, одсуство са рада ради неге детета, као и ради посебне неге детета у износу од 704.700.000, 00 динара.

- **Нису умањена права корисницима социјалних припадности**

Социјална давања и давања за инвалидска и борачка права нису смањена. Министарство је, у складу са мерама штедње, уштедело милијарду и 800 милиона динара из других извора.

- **Уштеђена средства дата за обнову**

Средствима које је Министарство уштедело обновљени су центри за социјални рад, започела изградња објеката у оквиру три геронтолошког центра и Центра за социјални рад Обреновац.

- **ДЕС предузећа изузета од приватизације**

На предлог Министарства за рад изузета су из Закона о приватизацији (ступео на снагу 13. 8.2014) предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом (18 предузећа у државном и два предузећа у друштвеном власништву, са укупно 1.398 радника која су, према подацима Агенције за приватизацију, 31. децембра 2013. била у поступку реструктурисања).

И у новој години смо уз Вас. Наши планови за 2015. годину су бројни, а само неки од њих су:

Закон о раду допунимо у складу са директивама ЕУ и конвенцијама Међународне организације рада. Да би се словни амбијент у Србији учинио бољим, **биће донет закон о социјалном предузетништву**, као и још неки закони.

Изменићемо и допунити Закон о запошљавању, Закон о волонтирању, као и Закон о безбедности и здрављу на раду.

Добићемо савременије законе који се тичу породице и деце кроз **измене и допуне Закона о финансијској подршци породици с децом**, којим би се економичније трошио новац за породице с малишанима, а **измене и допуне Породичног закона** допринеће бољој заштити деце.

Од већих капиталних улагања планира се завршетак објекта Геронтолошког центра у Ваљеву, Дома у Стамници и Центра за социјални рад у Обреновцу.

ЖЕЛИМО ВАМ СРЕЋНЕ НОВОГОДИШЊЕ И БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ!

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

В.Д. ДИРЕКТОРА:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.
Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Стижу празници

Пред нама је један од најлепших и најстаријих празника. Славе га народи у свим деловима света, мада не у исто време и не на исти начин. Нова година, осавремењени стари религијски, пагански, културни и друштвени обичај који су стари Словени донели из своје постојбине.

У прошлом веку код нас, нарочито у селима, прослава Нове године је била занемарена. Славили су се Бадњи дан и Божић, а потом Мали Божић или Свети Василије, данас познат као Српска нова година.

За све крајеве заједнички је обичај даривања. Некада се поклањало само деци, уз веровање да свети Никола доноси дарове. То су били слаткиши, понеки орах, јабука. Обичај кићења јелке у нашим крајевима је новијег датума. Прихваћен је из Војводине, и то тек почетком 20.

Код нас је од 1919. године у службеној употреби грегоријански календар, тако да се 1. јануар слави као први дан нове године. Као и ми, тако и остали народи свако на свој начин слави овај празник. Неки славе по јулијанском календару, већина по грегоријанском, а неки сасвим другачије. Као, на пример, Кинези, Вијетнамци, Јевреји, Тамили... Не само да слаavimo различите датуме, већ су нам и године различите. На пример, за Јевреје је 25. септембра почела 5775. година, јер они године рачунају од Адама и Еве. На јеврејском нова година се каже Рош хашана (главна година). Јевреји верују да је то време када се човекова дела

стављају на вагу правде. Рош хашана се прославља мирно, у кругу породице.

Многобројни муслимани обележили су 25. октобра 2014. долазак нове, 1436. године. Исламска нова година се не прославља уз песму и игру, више је културни догађај. Обележава се само пригодним верским свечаностима или духовним академијама.

Највише људи Нову годину слави по грегоријанском календару. За католике празновање почиње од Бадње вечери, 24. децембра. Новогодишњи обичаји везани су за нова очекивања и лепе жеље. Шпанци, на пример, у поноћ поједу 12 зрна грождја, да би им сваки месец наредне године био успешан. У Грчкој се меси колач са новчићем за срећу. Аустријанци служе сладолед од менте у облику детелине. Британци сматрају да им срећу доноси гост који први дође у кућу. На Сицилији верују да у данима славља треба јести лазање, а не макароне...

На Тибету се чека Ло-саср, нова година која се слави недељу дана. Кинези се најдуже и најбучније радују новој години. Они славе

15 дана а сваки дан има неки обичај. По луни-соларном календару, којег се Кинези придржавају, свака година је година неке животиње. Година која се завршава била је година коња, а 4. фебруара наступа година козе.

Без обзира на веру и обичаје и на то где живимо, једно је јединствено – поноћ се дочекује уз најлепше жеље и пољупце.

С. Доминиковић

ИНТЕРВЈУ СА ДРАГАНОМ КАЛИНОВИЋ, В. Д. ДИРЕКТОРА РФ ПИО

Сигурна исплата пензија

У финансијском плану за 2015. годину од укупно планираног прихода изворни приходи чине 62 одсто, од чега су доприноси за пензијско и инвалидско осигурање 60,21 одсто

Крај године увек је прилика за резимирање онога што је урађено и планове за наредну годину која пружа могућност за нове активности. Као и сваке године, тако и у последњем броју „Гласа осигураника“ за 2014. годину објављујемо интервју са директором РФ ПИО, анализирајући резултате постигнуте у години која се управо завршава и најављујући планове за наредну.

При резимирању године на измаку, шта бисте издвојили као помак у раду РФ ПИО, а шта као највећи проблем?

– Први квартал ове године обележили су резултати у основној делатности Фонда који су били бољи него икада пре у историји Фонда. Оно што се приоритетно истиче и сагледава као добар резултат јесте однос према осигураницима и корисницима, где смо успели да 94 одсто решења по захтевима грађана донесемо у законском року до два месеца. У свим филијалама смо подigli

лелно са унапређењем ажурности радили смо и на подизању квалитета пружене услуге, што се огледа у смањеном броју жалби, бољем односу према странкама, смањењу броја представки

је бесплатна за корисника, а то је исплата на шалтеру испоручне поште, тако да корисник може да изабере који вид исплате му највише одговара и да се определи или по потреби мења начин исплате. У резимирању године важно је истаћи још један сегмент у коме смо постигли велике помаке, а то је размена информација од значаја за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања са иностраним носиоцима осигурања, првенствено са земљама региона, што ће се већ почетком 2015. године одразити на бржи и једноставнији поступак остваривања права за осигуранике који имају стаж и у некој другој земљи.

И поред евидентног напретка, а по налогу обавезујуће препоруке Државне ревизорске институције и смањења плате запосленима у износу до 30 одсто, дошло је до штрајка и рада са минимумом процеса. Другу половину године обележили су резултати који су последица штрајка: нерешавање по захтевима

„Успостављање ажурности у доношењу решења у законском року у проценту од око 90 одсто, подизање квалитета услуга које пружамо и ревитализација поверења грађана у Фонд, то су планови за наредну годину. Истог приоритета су и планиране активности на побољшању економичности пословања, на спровођењу уштеда где год је то могуће, односно на оним позицијама на које можемо да утичемо. Фонд ће се, дуже од годину дана, кретати у овим оквирима, што је сасвим у складу са мерама које предлаже Влада.“

осигураника у законском року, пад ажурности у доношењу решења, пад у квалитету корисничког сервиса, нагомилавање нерешених захтева. Предузето је стратешко санирање последица штрајка и тај процес је трајао до краја године. И поред предузетих мера, поверење у Фонд је стављено на врло озбиљан испит. Сигурно је да ће се Фонд вратити у токове ажурности, јер запослени дају максимум да се то и постигне, али требаће много више времена да се врати поверење грађана у институцију која решава о њиховим основним егзистенцијалним правима. То обележава наш план и програм активности за ову годину.

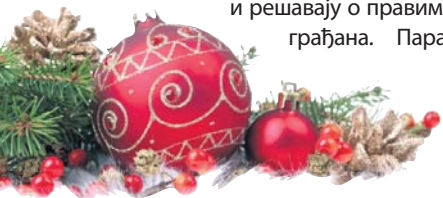
Да ли се београдска филијала „изборила“ (уз помоћ колега из целе Србије) са великим бројем предмета, о чему се последњих месеци много причало и писало?

– Наравно да се изборила и не постоји проблем који нећемо са-

„У финансијском плану за 2015. годину од укупно планираног прихода изворни приходи чине 62 одсто, од чега су доприноси за пензијско и инвалидско осигурање 60,21 одсто. После 10 година ово је највећи проценат учешћа изворних прихода у укупним средствима за финансирање пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања. Ова тенденција у структури финансирања је свакако добра за Фонд и за кориснике, којима је то, уз државне, додатна гаранција да су средства за исплату пензија сигурна и обезбеђена.“

ниво ажурности и уједначили критеријуме рада. Поправили смо квалификациону структуру у корист служби које непосредно спроводе управни поступак и решавају о правима грађана. Пара-

и притужби. Све ове резултате књижимо после четворогодишњег врло озбиљног, пажљивог и приоритетног планирања и спровођења планираног у пракси. Други битан сегмент наше делатности јесте исплата пензија и осталих права. Пензије су исплаћиване устаљеном динамиком и без икаквог кашњења. Током ове године отворили смо још једну могућност исплате пензија, која

владати, јер на доношењу решења и исплати права првенствено, али и на осталим пословима у Фонду, раде добри кадрови, обучени, са доста знања и искуства, који су посвећени послу и дају свој максимум. Може да се догоди да неко чека дуже на решење него што је законом прописано, али ће свако добити решење и биће му исплаћено све што му припада. Наш посао је такав да док радимо добро и ажурно – нема реакције јавности, јер се такав начин рада подразумева, али ако и једно решење стигне са закашњењем – сигурно ће се о томе сазнати већ на насловној страни неких новина. Тако је било и са пре-

пристиглих захтева проследи на решавање другим филијалама у централној Србији, уз пуну правну сигурност и физичку безбедност предмета. Све филијале су уложили максимум знања, искуства и енергије да, поред одржавања ажурности на високом нивоу у сопственој филијали, реше и нерешене захтеве Филијале за град Београд. Коначан исход су задовољни осигураници, који су добили решења о својим правима. Први пут се прибегло оваквој организацији посла што се показало као врло корисно и за рад Фонда, а добили смо на делу показану солидарност, добили смо пун ефекат тимског рада, добили смо недвосмислен

„Током ове године отворили смо још једну могућност исплате пензија, која је бесплатна за корисника, а то је исплата на шалтеру испоручне поште. Корисник може да изабере који вид исплате му највише одговара и да се определи или по потреби промени начин исплате.“

но истаћи да прерасподелом посла нисмо створили додатне трошкове, већ смо максимално искористили постојеће комуникационе везе између филијала.

Какви су планови РФ ПИО за следећу годину?

– Практично сам већ одговорила: поновно успостављање ажурности у доношењу решења у законском року у проценту од око 90 одсто, подизање квалитета услуга које пружамо и ре-

вале. Једноставно речено, радимо и понашамо се у складу с временом у којем живимо.

Како оцењујете финансијски оквир који је Фонд усвојио за 2015. годину?

– Суштина је да смо усвојили финансијски план за 2015. годину, којим су објективно планирани приходи и расходи, а пре свега обезбеђена сигурна средства потребна за исплату пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања. Уз бољу организацију и рационалнији однос апсолутно смо смањили расход за пословање Фонда.

У финансијском плану за 2015. годину од укупно планираног прихода изворни приходи чине 62 одсто, од чега су доприноси за пензијско и инвалидско осигурање 60,21 одсто. После 10 година ово је највећи проценат учешћа изворних прихода у укупним средствима за финансирање пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања. Око 38 одсто средстава обезбеђује се из дотација буџета и кроз трансфере надлежних министарстава. Повећање процента изворних прихода у укупним приходима ефекат је повећане стопе доприноса, која сада износи 26 одсто, с једне стране, као и повећаног обима наплате доприноса, с друге стране. Ова тенденција у структури финансирања је свакако добра за Фонд и за кориснике, којима је то, уз државне, додатна гаранција да су средства за исплату пензија сигурна и обезбеђена – рекла је на крају разговора в. д. директора РФ ПИО, Драгана Калиновић, и упутила свим осигураницима и корисницима услуга пензијског Фонда искрене честитке за Нову 2015. годину, пожељевши им добро здравље. **Г.О.**

Иван Тодоровић, Драгана Калиновић и Александар Вулин

„Осмислили смо организацију посла тако да се део пристиглих захтева из београдске филијале проследи на решавање другим филијалама у централној Србији, уз пуну правну сигурност и физичку безбедност предмета.

Први пут се прибегло оваквој организацији посла што се показало као врло корисно и за рад Фонда, а добили смо на делу показану солидарност, добили смо пун ефекат тимског рада, добили смо недвосмислен показатељ припадности Фонду, показатељ посвећености послу, такву професионалност која нам омогућава да са неупоредиво бољих позиција, него што је то било почетком новембра, уђемо у нову годину.“

расподелом посла у београдској филијали. Та филијала је поднела највећи терет штрајка, због великог броја пензионера и осигураника, а тиме и великог броја захтева који накнадно, кроз редован процес рада, није било могуће решити у законском року. Осмислили смо организацију посла тако да се део

показатељ припадности Фонду, показатељ посвећености послу, такву професионалност која нам омогућава да са неупоредиво бољих позиција, него што је то било почетком новембра, уђемо у нову годину. Овакав концепт ћемо користити и убудуће, за друге ситуације и друге организационе јединице. Врло је бит-

витализација поверења грађана у Фонд. Истог приоритета су и планиране активности на побољшању економичности пословања, на спровођењу уштеда где год је то могуће, односно на оним позицијама на које можемо да утичемо. Фонд ће се, дуже од годину дана, кретати у овим оквирима, што је сасвим у складу са мерама које предлаже Влада. Ми већ четири, пет година уназад анализирамо трошкове и из године у годину бележимо знатна смањења на позицијама на које можемо да утичемо, а многе трошкове смо у том периоду преполовили. Први пут ове године Фонд неће имати ни календаре, а одустали смо и од набавки роковника, оловака и осталих ствари које су се сваке године подразуме-

актуелно

У протекла два месеца у београдској филијали Фонда донето шест и по хиљада заосталих решења

Радни састанак у Фонду ПИО

МИНИСТАР АЛЕКСАНДАР ВУЛИН У ФОНДУ ПИО

Испуњена сва обећања

Када је пре два месеца Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, посетио Филијалу за град Београд Фонда ПИО, добио је информацију да више од шест хиљада захтева грађана за пензионисање ове године није решено у законском року. Том приликом обећао је грађанима Београда да ће до Нове године сви добити своја решења. Са руководством Фонда тада је договорено да ово буде приоритет у раду, али да се проблем не решава пријемом нових људи већ прерасподелом посла у самој институцији.

Претпоследњег децембарског дана министар Вулин је поново дошао у РФ ПИО и на састанку са комплетним менаџментом институције, на челу са Драганом Калиновић, в. д. директора Фонда, од Ивана Тодоровића, директора Филијале за град Београд, добио информације и податке о броју решених захтева за последња два месеца. На конференцији за новинаре, одржаној после стручног састанка, и новинарима су саопштени резултати двомесечног ванредног ангажовања за послених у Фонду.

– У овом периоду решено је свих шест и по хиљада захтева суграђана који су на пензионисање чекали дуже од два законски прописана месеца. Тренутно је у београдској филијали број нерешених предмета на нивоу месечног прилива, око 10.800, што значи да ће од првог дана следе-

ће године сви захтеви наших грађана бити решавани у законском року од два месеца. Све ово постигли смо другачијом организацијом рада и прерасподелом посла унутар самог Фонда, а морам

због строжих законских прописа који важе од 1. јануара 2015, одговорила је Драгана Калиновић, в. д. директора РФ ПИО:

– Очекивали смо већи број захтева пред крај године. То је уоби-

значи да се добром организацијом све решава. Желим да нагласим и да је ове године у Фонду решено пет одсто захтева више него прошле, и то са пет одсто запослених мање. Могуће је да ће следеће године због предвиђених социјалних програма за предузећа у реструктурисању бити мало већи притисак на Фонд, али неће бити проблема. Од наредне године се поштравају услови за пензионисање, изједначава се поступно положај жена и мушкараца, односно услови за њихово пензионисање. Такође се поштравају и услови за бенфицирани стаж, а санкционише се и превремени одлазак у пензију, без навршених година живота. Морам још да нагласим да сам особито задовољан тиме што је наплата доприноса побољшана, чак је девет одсто већа него лане. То значи веће сопствене приходе за Фонд и мање захватање из буџета. Када је реч о ревизији инвалидских пензија коју спроводимо већ неколико месеци, треба рећи да ће она да се настави и следеће године и убудуће. Једино што је у томе ново јесте одлука да формирамо стручне комисије које ће одлазити у градове у Србији и прегледати људе уместо да их излажемо трошку да долазе у Београд на прегледе – објаснио је на крају прес конференције у РФ ПИО Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Весна Анастасијевић

Драгана Калиновић, Иван Тодоровић и Александар Вулин

да напоменем да је број решених захтева за око осам хиљада већи него у исто време лане. Један веома мали број захтева чије решавање не зависи само од нас већ и од међудржавних споразума, неуплаћених доприноса и слично, биће решен чим се за то стекну услови који, да поновим, не зависе од нашег рада. У сваком случају, извињавам се грађанима који су на решења о пензионисању чекали дуже него што је законом предвиђено – нагласио је на прес конференцији Иван Тодоровић, директор Филијале за град Београд.

На питања новинара да ли се последњих децембарских дана очекује већи прилив захтева

чајено сваког децембра, а поготово када се од јануара примењују измењени, строжи услови за одлазак у пензију. Зато смо продужили рад шалтер сале до 18 часова, а и већи број шалтера је одређен за примање захтева. Морам да нагласим да је са заосталим предметима и текућим приливом у последња два месеца решено око 40.000 захтева, и то захваљујући унутрашњој организацији и прерасподели посла – истакла је директорка Калиновић.

Министар Александар Вулин последњи се обратио окупљеним новинарима.

– Морам да кажем да су сва обећања која су у Фонду дата пре два месеца испуњена, што

Решена већина захтева

Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, са др Ненадом Иванишевићем, државним секретаром у овом министарству, и Браниславом Митровићем, председником УО РФ ПИО, посетио је 4. децембра Дирекцију Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду. Министар је том приликом изразио задовољство начином функционисања ове организационе јединице и сарадњом са Фондом у целини. После радног састанка са директором ПФ ПИО, Славком Имрићем, и менаџментом Покрајинског фонда, на конференцији за медије одржаној у пословним просторијама Дирекције изјавио је да би волео да и остале институције које постоје у Покрајини и у Републици – слично Фонду, раде као једна организација. Са основним циљем, да су на услузи грађанима, због којих у ствари и постоје.

На радном састанку, који је протекао у конструктивном разговору, представљени су резултати рада Покрајинског фонда за првих 11 месеци 2014. године. На основу извештаја о решавању захтева за остваривање права из ПИО у том периоду, представљени су подаци о броју примљених захтева – 100.901, од којих је решено 91.579, а нерешена су остала 9.322 захтева.

– Покрајински фонд ПИО је за 11 месеци ове године од 91.579 решених захтева, у законском року од 60 дана решио близу 93 одсто, што значи да само они случајеви где објективно нисмо били у могућности да решимо по захтеву осигураника, тренутно нису завршени, али настојимо да до краја године постигнемо још

бољу ажурност – рекао је Славко Имрић, директор Покрајинског фонда.

Министар Вулин је нагласио да је задовољан резултатима рада у Покрајинском фонду и процентом решених захтева у претходних 11 месеци ове године, додајући да увек може и боље.

У обраћању јавности Славко Имрић је изјавио да се са министром разговарало и о

да је, у оквиру провере инвалидских пензија, до сада тријажирано 23.000 људи. На поновни преглед позвано је скоро 3.000 особа, а више од 470 њих је одбило да се одазове на позив формиране комисије за вештачење. Нагласио је и да је – као резултат ових провера, већ 200 инвалидских пензија до сада скинуто са буџета, а да се против 16 људи води истрага у тужилаштву. Министар је најавио и измене Закона о ПИО следеће године, које ће се, између осталог, заснивати и на закључцима добијеним кроз обављање провере инвалидских пензија.

Према речима министра Вулина, биће предложено да се на одређени начин, својеврсним шифрама, на пример, инвалидске пензије практично обележавају и разврставају. Тако би, према тој, условно речено, шифри, Министарство унутрашњих послова одмах имало податак да конкретни инвалидски пензионер не може, рецимо,

да вози аутомобил или да добије дозволу за поседовање оружја.

На крају, Вулин је, коментаришући питања новинара о иницијативама за оцену Закона о привременом начину уређења исплате пензија покренутих пред Уставним судом Републике Србије, одговорио да Уставни суд РС ради потпуно самостално, и да ће бити како он одлучи, али да је његов став да су пензије стечено право, а да је њихов износ економска категорија. Дакле, оне се смањују или повећавају у складу са стањем у буџету Републике Србије, али ниједна није одузета као стечено право, рекао је министар Вулин.

Мирслав Мектеровић

Са радног састанка Александра Вулина са менаџментом ПФ ПИО

положају пољопривредника у систему пензијско-инвалидског осигурања и о питању контроле наплате доприноса.

– Одређене иницијативе за решавање ових проблема постоје и, уз подршку Министарства, надам се да ћемо пронаћи права решења, те да ће убудуће сви осигураници и корисници права бити у бољем положају када је у питању остваривање њихових права код РФ ПИО – нагласио је Имрић.

Одговарајући на питања новинара о ревизији инвалидских пензија, Александар Вулин је истакао да има велико поверење у комисије које, уз свој редован посао, раде и вештачења ових пензија. Он је том приликом напоменуо

АЛЕКСАНДАР ВУЛИН ОТВОРИО ДВА СТУДИЈА ЗА СНИМАЊЕ ЗВУЧНИХ КЊИГА

Стална подршка државе

У просторијама Савеза слепих и слабо-видих Војводине у Новом Саду свечано су пуштена у рад два нова студија за снимање звучних књига. Студије је отворио министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин.

Новац за набавку једног од најсавременијих студија те врсте у региону обезбедила је компанија НИС, која је према речима Владимира Панина, председника Савеза слепих и слабо-

видих Војводине, и раније помагала Савезу. Александар Вулин је том приликом похвалио рад ове организације, која се састоји од 13 градских, међуопштинских и општинских организација и има око 4.000 чланова, а ове године обележава 65 година рада и 35 година рада своје библиотеке. Истакао је, такође, да Савез слепих, осим великог сопственог рада, обезбеђује и много средстава из донација, и не ослања се само на средства из буџета.

Вулин је, приликом обраћања новинарима, нагласио да би било добро да сви купују робу из предузећа у којима раде особе са инвалидитетом, посебно корисници буџета, јер је то најбољи начин да се реше проблеми тих фирми. Владимир Панин је апеловао да се што пре донесе закон о инвалидским удружењима, а министар Вулин је рекао да је то у плану наредне године.

М. Мектеровић

Строжи услови за пензионисање

Више пута у току ове године спомињали смо поједине одредбе новог Закона о пензијском и инвалидском осигурању, које ће се примењивати почев од 1. јануара 2015. године. Промене Закона, иако се не односе на велики број чланова, доносе велике новине за осигуранике Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

У погледу остваривања права на старосну пензију измене су највеће. Наставља се тенденција изједначавања услова за остваривање права за мушкарце и жене, али се за оба пола уводе нове, строже одредбе. За жене се, тако, први пут подиже старосна граница за остваривање права на пензију изнад 60 година. Дамма ће следеће године бити потребно 60 година и шест месеци живота, док ће за мушкарце овај услов остати непромењен и они ће у пензију ићи са 65 година живота. За оба пола важи и додатни услов, односно да имају навршених 15 година стажа осигурања, као и до сада. Такође, непромењен остаје услов и за осигуранике са навршених 45 година стажа осигурања. Они ће и даље ићи у пензију без обзира на године живота.

Превремена пензија

Новину представља тзв. превремена пензија, о којој смо детаљније писали у октобарском броју „Глас осигураника“. Она предвиђа трајно умањење одређеног износа пензије за 0,34 одсто за сваки месец који недостаје до година живота предвиђених за старосну пензију, с тим што умањење не може да буде веће од 20,4 одсто. Услови за превремену старосну пензију следеће године биће 40 година стажа осигурања и 55 година живота за мушкарце, односно 36 година и 4 месеца стажа и 54 године и 4 месеца живота за жене.

Велика промена очекује и осигуранике који су рачунали

на снижење старосне границе за одлазак у пензију на основу стажа који се рачуна са увећаним трајањем, такозваног бенефицираног стажа. За њих је уведен додатни услов без чијег испуњења се старосна граница уопште не снижава, а то је да су на радним местима на који-

по посебним прописима остаје привилегија само за оне запослене на наведеним пословима који обављају нарочито тешке, опасне и штетне послове, односно такве послове на којима је обављање професионалне делатности ограничено навршењем одређених година живота.

Крајем године увек редови на шалтерима Фонда ПИО

ма се стаж рачуна са увећаним трајањем провели најмање две трећине укупно навршеног стажа осигурања. Уколико је овај услов испуњен, старосна граница снижава се као и по прописима који су важали до Нове године. Старосна граница моћи ће да се снижава највише до 54 године и 8 месеци живота.

По посебним прописима

Измене очекују и поједине запослене који под посебним условима остварују право на старосну пензију, и то све оне који су запослени у министарствима спољних и унутрашњих послова, безбедносним агенцијама, који раде на извршењу кривичних санкција, као и припаднике пореске полиције, а обављају административно-техничке послове. Остваривање права на старосну пензију

Изузетак су само професионална војна лица за која и даље важе ранији услови. Осим ових измена, подижу се и услови за ове категорије осигураника, па ће онима од њих којима у 2015. години престане запослење са правом на пензију, за остваривање тог права бити потребно 54 године живота и 21 година и 8 месеци стажа осигурања, од којих најмање 11 година и 8 месеци стажа осигурања морају да проведу на пословима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем. Полицијским службеницима који нису униформисана овлашћена службена лица, нити раде на посебно сложеним, специфичним, односно оперативним пословима, али раде на радним местима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем, следеће године биће потребно 56 година и 10

Мирослав Мирић

месеци живота, као и 25 година стажа осигурања, од којих најмање 15 година мора да буде ефективно проведено на радном месту са бенефицираним стажом у једном од наведених државних органа.

Породична пензија

Услови за инвалидску пензију остају непромењени, али ће преживели брачни другови остваривати право на породичну пензију по смрти осигураника, или корисника пензије под нешто строжим условима. Тако ће удовицама бити потребно 52 године живота и најмање 45 година живота у време смрти брачног друга, или у време када им је престало право на породичну пензију које су користиле уз децу, или по основу неспособности за самосталан живот и рад. Удовцима ће следеће године бити потребно 57 година живота у време смрти супруге, односно у време престанка права оствареног уз децу, или по основу неспособности за самосталан живот и рад.

Следећа година доноси и измену која је предвиђена ранијим променама Закона а која се односи на начин обрачуна висине пензије, тако што се осигураницима женама уместо за досадашњих 13 одсто, стаж осигурања за одређивање старосне пензије, односно пензијски стаж за одређивање инвалидске пензије, увећава за 12 одсто. Такође, мења се и начин на који се рачуна пензијски стаж у случају да је његово трајање дужи од 40 година. До 31. 12. 2014. године стаж изнад 40 година рачунао се у трајању скраћеном за половину, док се од 1. јануара 2015. и стаж изнад 40 година рачуна у пуном трајању. Укупан максималан пензијски стаж за

обрачун висине пензије ограничен је на 45 година.

Корисници старосних пензија из Србије који су запослени у иностранству, од 1. јануара 2015. могу своје пензије да користе без бојазни да ће им бити обустављене. Досадашња законска одредба прописивала је обуставу пензије корисницима који се запосле у иностранству.

Пољопривредни осигураници

Нови прописи доносе значајне измене и за осигуранике пољопривреднике. У прописе о пензијском и инвалидском осигурању враћена је одредба која прописује да су обавезно осигурани носилац пољопривредног домаћинства и носилац породичног пољопривредног домаћинства, односно најмање један члан домаћинства, породичног пољопривредног гоздинства, или мешовитог домаћинства, док за остале чланове осигурање није обавезно. Ова одредба омогућава члановима домаћинства у којима је више чланова осигурано да се одјаве са пензијског и инвалидског осигурања уколико то желе. У осигурању мора да остане само један члан домаћинства, по избору чланова тог домаћинства. Ова измена прописа омогућиће појединим осигураницима пољопривредницима да иступе из осигурања и на тај начин умање давања свог домаћинства за допринос за ПИО. На овај начин, пољопривредницима је омогућена уштеда у кућном буџету, али је ипак потребно с пажњом доносити одлуку о престанку осигурања, јер иступање из осигурања може да угрози остваривање права на пензију у будућности.

На крају, општи закључак је да, као и у претходном периоду, нова година доноси нешто строже услове за остваривање права на пензију, али и нешто повољније услове за кориснике права, као и за престанак својства осигурања пољопривредницима. И у 2015. години, „Глас осигураника“ и запослени у Фонду трудиће се да заинтересованима пружи сва потребна обавештења о актуелностима из области пензијског и инвалидског осигурања.

Мирослав Мирић

КАКВИ СУ ПРОПИСИ У РЕГИОНУ

Свуда се ради дуже

Према важећим законима, од земаља бивше СФРЈ запослени у Словенији најраније могу у пензију

Од 1. јануара наредне године Србија се придружује тренду у региону да се старосна граница за пензионисање постепено подиже и да се жене по питању радног стажа и година живота потребних за пензионисање изједначавају с мушкарцима.

У Хрватској, према тамошњем закону о пензијском осигурању који је на снази од почетка 2014. године, право на старосну пензију до краја 2030. године имају сви осигураници са навршених 65 година живота и 15 година стажа. После тога, старосна граница се подиже, и то сваке године за по три месеца, тако да ће од 2038. право на старосну пензију остваривати осигураник мушкарац са навршених 67 година живота и 15 година стажа. За жене је уведено прелазно раздобље до 2030. године, када ће се изједначити с мушкарцима.

Право на превремену пензију до краја 2030. у Хрватској има осигураник када наврши 60 година живота и 35 година стажа. Од 1. јануара 2031. старосна граница се помера за три месеца тако да ће се од 1. јануара 2038. право на превремену пензију остваривати с навршене 62 године живота и 35 година стажа.

Жене ће се и у овим условима постепено изједначити с мушкарцима, и то у прелазном раздобљу до 2030. Тако су у 2014. у превремену пензију жене могле да оду са 56 година живота и 31 годином стажа, али се и овде године живота и пензијски стаж повећавају годишње за по три месеца до краја 2029.

И хрватски закон предвиђа пенале за превремено пензионисање, којима се стимулише што каснији одлазак у пензију, са дужим стажом и у старијем животном добу.

У Босни и Херцеговини ентитети имају посебне законе о ПИО. У Републици Српској, на пример, још од 1. јануара 2012. право на старосну пензију има осигураник када наврши 65 година живота и има најмање 15 година стажа. Мушкарац има право на старосну пензију ако има 40 година стажа и 60 година живота, а жена са навршених 58 година живота и 35 година пен-

зијског стажа. Старосна граница се може снижавати највише до 55 година живота, а превремено пензионисање подразумева инвалидску пензију.

У Федерацији БиХ услов за старосну пензију је 65 година живота и најмање 20 година пензијског стажа, а осигураник који је напунио 40 година стажа стиче право на пензију без обзира на године живота. Право на превремену старосну пензију остварује мушкарац који има 60 година живота и 35 година стажа, а жена са 55 година живота и 30 година стажа.

У Црној Гори су такође пооштрени услови за стицање права на пензију. Наиме, тамо осигураник право на старосну пензију стиче са навршених 67 година живота и најмање 15 година стажа, или када напуни 40 година стажа. Услов за превремену старосну пензију је 62 године живота и најмање 15 година стажа. У Црној Гори женама се као додатни стаж уписује по шест месеци за свако дете, а и тамошњи закон о ПИО је предвидео пенале за превремено пензионисање.

И Словенија сваке године подиже границу за одлазак у пензију. У 2014. години мушкарац је имао право да иде у старосну пензију са 58 година и четири месеца живота и 40 година пензијског стажа, а жене са 58 година старости и 38 година и четири месеца стажа, без докупа. Сваке наредне године старосна граница се помера за по четири месеца, па ће 60 година живота и 40 година стажа бити услов тек 2018. године за мушкарце и 2019. за жене. Мушкарцима се у Словенији у стаж рачуна и обавезно служење војног рока, а женама рођење детета (једно дете шест месеци, двоје 16, а петоро или више – 48 месеци). Словеније је такође увела процентуално умањење за превремено пензионисање.

Услов за стицање права на старосну пензију у Македонији је 64 године (мушкарци), односно 62 године живота за жене и најмање 15 година пензијског стажа.

Р. М.

Пенали и у Европи

Превремено пензионисање уз пенале заступљено је у већини европских земаља (Италија, Немачка, Аустрија, Литванија, Естонија, Португал, Словачка, Швајцарска, Чешка, Шпанија).

Проценти умањења пензије (пенали) варирају од земље до земље, па у Хрватској, на пример, износе до 0,34 одсто месечно, у Црној Гори 0,35 одсто месечно, а у неким државама иду и до 0,5 одсто месечно, односно шест процената годишње (Португал и Словачка).

Додељена признања сарадницима

Око 200 инвалида рада из целе Војводине са бројним гостима, пријатељима и дугогодишњим сарадницима обележили су почетком децембра у Суботици јубилеј своје организације – 50 година постојања и рада Савеза инвалида рада Војводине и уједно и Међународни дан особа са инвалидитетом.

Свечаности су присуствовали представници 32 општинске и градске организације из целе Војводине (од укупно 33).

Домаћин манифестације било је Градско удружење инвалида рада Суботице на челу са Станком Нимчевићем, а покровитељ Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања подржало је манифестацију као обележавање Међународног дана инвалида.

– У Војводини живи око 75.000 инвалида рада – корисника инвалидске пензије, око 3.000 инвалида рада је у радном односу, 7.500 чека запослење и 6.500 корисника прима 50 одсто ин-

валидске пензије. Наша жеља, а и задатак на којем ћемо интензивно радити јесте да их све окупимо у заједничку организацију, јер ћемо бројнији представљати већу снагу у борби за побољшање положаја инвалида рада – поручила је Стана Свиларов, председница СИР Војводине, са овог скупа.

У име бројних гостију, дугогодишњих сарадника, пријатеља и званица, у свечаном делу присутнима се обратио др Ненад Иванишевић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, и том приликом најавио наставак ревизија инвалидских пензија. Истакао је и да је Савез инвалида рада организација која има иновативне пројекте за чије финансирање новац свакако треба да буде обезбеђен.

Божидар Цекић, председник СИР Србије, изразио је задовољство што представници свих структура власти подржавају организацију Савеза инвалида рада, што су доласком на ову прославу и потврдили.

Божидар Цекић, Стана Свиларов, Стеван Радишић и Станко Нимчевић

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, нагласио је да СИР Војводине остварује добре резултате и да су заједничким радом са стручњацима Фонда ПИО на многим пројектима и законима – посебно на Закону о професионалној рехабилитацији и запошљавању ОСИ, обезбедили бољи положај инвалида рада.

На свечаности су подељене и плакете захвалности бројним представницима органа републике, покрајинске и локалне администрације и власти, институцијама, организацијама и појединцима, међу којима и представницима Покрајинског фонда ПИО који су у претходном периоду помагали рад Савеза.

Мирослав Мектерковић

МОГУЋНОСТ ЗАПОШЉАВАЊА У РУМУНИЈИ

Посао за пет и по хиљада људи

Као чланица Европске уније, Румунија може да упосли 5.500 људи из земаља које нису чланице Уније. Отварањем два гранична прелаза (Наково и Врбица) требало би да се створе и услови за лакше запошљавање у суседној Румунији, пише новосадски „Дневник“.

Начелник Севернобанатског управног округа, Владимир Илић, каже да стотинак радника већ користи ову могућност.

– Ипак, неопходно је одредити услове под којима би наши људи радили у Румунији, и то је посао двеју влада. Послодавци су обавезни да организују превоз, без виза, односно без задржавања на граници, само уз проверу списка радника који путују – каже Илић.

Могућност запошљавања у Румунији неће моћи тако брзо да се оствари, јер претходно службе за запошљавање, пограничне полиције и царине две земље треба да закључе споразуме о сарадњи. Саша Танацков из кикиндског Секретаријата за локално-економски развој напомиње да је општина договорила разговоре са представницима фирми које се налазе у румунској пограничној зони.

– Надамо се да ће ускоро бити јаснији сви услови које је неопходно испунити како би становници кикиндске општине могли да раде у Румунији – каже Танацков.

Председник Месне заједнице Мокрин, Горан Димитров, напомиње да је веома важно да се људима не даје лажна нада.

– У Мокрину су представници фирме ЗО-ПАС интервјуисали 180 мештана спремних да раде у фабрици за производњу електрогрејача. Од тога, њих 150 одговара задатим критеријумима. Били су и представнице фабрике „Делфи“ која се бави производњом каблова. Ипак, још нема никаквих званичних информација о било каквом запошљавању – наглашава Горан Димитров.

У Месној канцеларији у Накову за посао у Румунији, према садашњим подацима, заинтересовано је тридесетак особа између 25 и 40 година. Углавном су се пријавили неквалификовани радници, занатлије, месари, бравари, зидари, металци, али и двоје високообразованих.

Р. М.

КОНФЕРЕНЦИЈА О РЕФОРМАМА ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Тежити породичном смештају

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, уз подршку Европске експертске групе за прелазак са институционалне заштите на негу у заједници, организовало је 8. децембра 2014. године међународну конференцију „Напредовање у процесу преласка са смештања корисника у институцију на услуге у заједници у Србији“.

На отварању конференције, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, подсетио је да се Србија обавезала на то да, у складу са Законом о социјалној заштити, до 2015. године потпуно укине присуство деце млађе од три године у институцијама. Министар Вулин је рекао да је мање од 1.000 дечака и девојчица смештено у институцијама, по чему је Србија најбоља у Европи, и додао да су хранитељске породице у највећој могућој мери растеретиле институције. Он је изразио очекивање да ће и број услуга које се нуде локалним заједницама будуће бити већи и истакао да ништа од

Сагледана актуелна ситуација и дате препоруке за наставак деинституционализације у Србији

тога неће бити могуће без учешћа локалних самоуправа.

У уводном делу конференције говорили су државни секретар у Министарству здравља, Владимир Ђукић, шеф кооперације Делегације Европске уније у Србији, Холгер Шредер, и представник Европске експертске групе за прелазак са институционалне заштите на негу у заједници, Џон Халоран. Они су истакли значај тога да је Србија прва земља која није чланица ЕУ, а у којој је организована конференција.

Главни циљ скупа био је подстицање реформи институционалне заштите, уз сагледавање актуелне ситуације и утврђивање праваца развоја услуга у заједници као алтернативе институционалном смештају корисника. Посебна пажња је била

посвећена могућностима коришћења ЕУ фондова за подршку овом процесу.

На конференцији је било речи о деинституционализацији као једном од приоритета Европске уније, као и о напретку који је Србија постигла на плану трансформације установа и развоја услуга у заједници у циљу деинституционализације.

Конференција се одвијала и уз радионицарски рад. Теме радионица су биле: „Спречавање смештања деце у установе“ и „Прелазак са институционалних на услуга у заједници за одрасле“. Кроз теме је сагледана актуелна ситуација и дате препоруке за наставак деинституционализације у Србији.

Затварајући скуп, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, др Ненад Иванишевић, захвалио је учесницима на донетим закључцима који ће бити коришћени као својеврсна препорука Министарству за дефинисање активности у преласку са институционалне заштите на негу у заједници у Србији.

Ј. Оцић

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ОБЕЛЕЖЕН И У НОВОМ САДУ

Подршка удружењима

Поводом Међународног дана особа са инвалидитетом, проф. др Никола Ђировић, члан Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци, и Александар Петровић, шеф Кабинета градоначелника Новог Сада, примили су у Градској кући представнике 20 удружења ОСИ из Новог Сада.

– Градска управа за социјалну и дечју заштиту наставља да води одговорну социјалну политику те ће и даље пружати подршку свим удружењима са своје територије како бисмо свакодневни живот ОСИ учинили бољим и садржајним – нагласио је Ђировић.

Градска управа за социјалну и дечју заштиту ове године је одвојила 31.677.000 динара преко конкурса за удружења ОСИ. Александар Петровић је том приликом истакао да је град Нови Сад прошле године отворио, као један од првих градова, и Канцеларију за особе са инвалидитетом, а све у циљу унапређења положаја ОСИ.

Пријем у Градској кући за представнике удружења ОСИ

Неза Ђуркић, председница Градске организације слепих и слабовидих лица Новог Сада, говорила је о потреби уклањања фи-

зичких баријера да би се свим ОСИ омогућило слободно кретање.

Д. Корач

У ШАЛТЕР САЛИ ФИЛИЈАЛЕ ЗА ГРАД БЕОГРАД

Хиљаде објашњења дневно за грађане

Немањина 30. Филијала Фонда ПИО за град Београд. Шалтер сала у тој згради. Све су ово, по мишљењу многих Београђана, синоними за редове, гужву и чекање да се заврши неодложан посао. Није ни чудо ако се узме у обзир чињеница да бар две трећине двомилионског града своје послове око пензијско-инвалидског осигурања може и мора управо овде да обави.

Овде се предају документа за одлазак у заслужену пензију, добија пин код, листинг о стажу и још многе друге „ситнице“ неопходне у одређеним животним ситуацијама. Нарочито пред Нову годину, јер је 31. децембар последњи дан када се, као ове године на пример, може „ухватити“ услов за пензију по важећим прописима, јер се већ од наредног, првог дана следеће године они мењају. Запослени које раде у шалтер сали први су и неретко једини из Фонда које грађани виде и са којима разговарају па су, тако, наравно, управо они најчешће изложени и не-

Александар Димчић и Дејан Фрај

задовољству и критикама али и похвалама странака (које такође нису ретке). А они, са оне стране шалтера имају шта да испричају, и то не за један новински чланак већ и за читаву књигу.

– Када дневно прође више од хиљаду људи кроз ову салу, а више од 300 њих дође и испред мог шалтера, онда заиста можете много тога да чујете. Чујемо свакаке животне приче, сазна-

мо ко се разводи, коме се удаје ћерка, ко има проблем с комшијама... Нису ретке ситуације где смо ми странкама и саветник и психијатар и најбољи друг, али и најгори непријатељ ако кажемо да нешто што мисле да може, у ствари никако не може да се заврши у том моменту – каже Александар Димчић који је најчешће иза шалтера број 10 али, према потреби, налази се и на другим шалтерима где треба нешто да се уради, објасни, заврши.

Иначе, овај шалтер, број 10, као и они који носе бројеве 9 и 11 најчешће су, према анкетама које су током ове године радили запослени из Одсека за медије Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО, помињани по љубазности, ефикасности и предусретљивости оних који ту раде. Поред Александра, ту су и Дејан Фрај и Оливер Котлајић који, како кажу, на посао стижу наоружани стрпљењем и разумевањем, јер нико овде не долази без преке потребе.

– Најважније је ипак то што нема никаквих проблема око поделе посла – каже Виолета Ђирковић, шеф опште писарнице, коју смо затекли како само у пролазу спушта фасцикле на столове својих сарадника. – Нико не пита зашто баш њему тај предмет, не каже да има превише и да му не треба још додавати... Свако ради свој део посла без питања и поговора, и то је једини начин на који можемо да функционишемо са овако великом фреквенцијом странака – јасна је Виолета.

Догађа се и да људи, поготово старији, сачекају ред, дођу на шалтер и онда схвате да су чекали на погрешном месту и да све морају испочетка. Зато је важно да кад уђу у салу Зорану Машковићу тачно објасне шта им треба, због чега су ту да би добили тикет са правим бројем шалте-

Матична евиденција

Тања Ташић иза шалтера

ра. Постоји и шест шалтера за информације, од којих су два намењена заказивању доласка за одређени дан и сат тако да грађани могу да планирају своје време. Тања Ташић, на једном

уведена је пракса да их примају директно правници, а не да им се захтеви шаљу са шалтера. У сали је одвојена посебна канцеларија у којој правници примају странке тако да могу одмах да

Зоран Машковић (у средини)

Ту су шалтери матичне евиденције на којима Бранислава Савић Кљајић, Тиана Црномарковић, Драгана Мирковић, Милан Мићковић, Драган Петричевић и Верица Изгаревић

Видић, Горданом Врањковић, Снежаном Ђурчић...

И тако теку дани с оне стране шалтера, може се рећи на разне начине, али никако досадно и једнолично. Јер, тамо где свако-

Ранка Јагровић

НАЈЉУБАЗНИЈА СЛУЖБЕНИЦА У НОВОМ САДУ

Ранкин осмех иза шалтера

На понос и дику целог Фонда ПИО, Филијале Нови Сад и своју лично, Ранка Јагровић, виши референт за послове доприноса у Одсеку за финансијске послове самосталних обвезника доприноса у Филијали, проглашена је крајем децембра за најљубазнију службеницу у граду. У конкуренцији неколико стотина шалтерских радника у Новом Саду, а на основу гласања 80 књиговодствених агенција, она је однела победу. – Нисам ни знала да сам кандидована за ово ласкаво признање и била сам пријатно изненађена када ми је шеф Одсека, Радослав Тимотијевић, саопштио да сам победила. Већ 36 година радим као службеник са странкама, и 31. децембра ове године идем у пензију. Од првог дана рада у Фонду имам исти однос према раду и странкама. Тада ми је и речена основна максима нашег посла „ту си због странака и тако се и понашај“, и ја се тога свих ових година и придржавам, све своје приватне проблеме остављам код куће. Заслуга за ово признање припада и свим мојим колегама из Одсека, јер ми смо тим. Ја сам само прва у ланцу која се труди да приликом прегледа документације, коју странке прилажу приликом остваривања својих права у Фонду, што љубазније укажем на сва документа која недостају како не би морали у више наврата да стају у ред да би је комплетирали – изнела је неком урођеном љубазношћу и скромношћу своје утиске о овом признању Ранка Јагровић. Илија Шакић, директор Филијале РФ ПИО Нови Сад, у шали је додао да Ранки колеге неће дозволити да оде у пензију, јер неће успети да нађу праву замену за њу. М. Мектеровић

од њих, каже да људима много значи када могу да закажу време доласка, али и када могу да се информишу о томе коме, где и за шта треба да се обрате

Предати сва документа потребна за пензионисање често уме да буде права мора. Да би се то избегло, односно да би грађани са што мање долазака у Немањину 30 употпунили документацију и предали захтев,

кажу да ли нешто недостаје и шта је потребно да би документација била комплетна.

На услузи грађанима свакодневно су и правни саветници који су ту да објасне, посаветују, упуте странке шта и како треба да ураде, имају ли довољно услова за пензију, да протумаче листинг и све остало што странке интересује а не могу сами да протумаче.

свакодневно примају пријаве и одјаве запослених, пријаве за привремене здравствене књижице новопеченим пензионерима док чекају на решење, издају листинге.

За спорна правна питања и претходни поступак, туђу помоћ и негу, инвалидске пензије, задужена је Снежана Глишић са својом „екипом“ на шалтерима: Љиљом Стојановић, Драганом

дневно више стотина људи дође са својим проблемима, мукама, жељама и надањима, увек има нешто да се догоди или чује први пут. Ма колико дуго радили, запослени који седе иза шалтера у једно су сигурни, а то је да никад не могу да кажу да су све већ видели и да их више ништа не може изненадити. Јер, увек постоји нови дан. И неке нове странке.

Весна Анастасијевић

Старији у
неравноправном
положају када је
у питању
уживање
права која
декларативно
имају

КОНФЕРЕНЦИЈА ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ЉУДСКИХ ПРАВА

Права углавном на папиру

Удружење Amity – „Снага пријатељства“ организовало је 9. децембра конференцију поводом Међународног дана људских права, који се широм света обележава 10. децембра, с циљем да се јавност подстакне и подсети на значај заштите и поштовања права старијих особа, како би водили достојанствен и безбедан живот као равноправни чланови друштва. На конференцији су поред Надежде Сатарић, председника управног одбора Amity-ја, учествовале и Јасмина Ивановић, секретар Секретаријата за социјалну заштиту града Београда, Тања Бјелановић, програмска директорка Траг фондације, и Радмила Урошевић, помоћник шефа Одељења за друштвене делатности општине Звездара и координатор Волонтерског сервиса Звездара.

– Старије особе су равноправне у својим правима са сваким другим грађанином, али су у неравноправном положају када је у питању уживање тих права. У савременом друштву окренутом младима, у коме се величају младалачки изглед и животна енергија, а не

акумулирано животно искуство, старије особе се често сматрају друштвеним теретом и потискују на маргину. Све то резултира да код старијих особа, посебно оних чија је функционална способност смањена, расте осећај изолованости, неприлагођености и напуштености. Особе које пате од деменције засигурно спадају у ту групу – рекла је Надежда Сатарић.

На конференцији се говорило о томе докле се стигло са заговорачком акцијом успостављања Дневног боравка за старије особе са деменцијом у Београду, у оквиру пројекта „Не заборавимо ми оне који заборављају“, који Amity реализује под покровитељством Траг фондације, а уз финансијску подршку USAID-а.

Поводом те иницијативе говорила је и градска секретарка Јасмина Ивановић.

– Секретаријат је од самог почетка отворено пришао разговорима на ову тему и неподељена је сагласност да је развијање услуге Дневног боравка за старије особе са деменцијом у Београду преко потребно. Ова услуга би била намењена особама које су у почет-

ним фазама развоја болести, дакле тамо где можемо да обезбедимо што бољи квалитет живота, што дужи останак у природном окружењу и развој преосталих капацитета оболеле особе, а с друге стране, предах за породицу – рекла је Јасмина Ивановић и изразила спремност Градског секретаријата за социјалну заштиту да уврсти ову услугу у Одлуку о правима и услугама социјалне заштите града Београда, да покуша да пронађе просторно решење, као и изворе финансирања, да би ова услуга била одржива. Она је такође истакла да Секретаријат интензивно ради на стварању услова за израду Стратегије социјалног развоја града Београда, са роком до 2020. године, у којој ће се ова услуга свакако наћи.

У другом делу конференције премијерно је приказан документарни филм удружења Amity о људским правима старијих, а чији је циљ, поред подизања свести опште јавности о значају поштовања права старијих, и едукација самих старијих људи, јер многи од њих и не знају која права имају и на које начине да их остваре. **Весна Кадиф**

Конкурс за најбољу путописну причу старијих особа

Удружење „Снага пријатељства“ – Amity организује конкурс за најбољу путописну причу старијих особа. Аутори треба да имају најмање 60 година и могу да пошаљу само једну путописну причу. Она треба да има до пет куцаних страна (тип писма Times New Roman, величина слова 12 с проредом), или да буде написана читким штампаним словима. У заглављу прве стране треба навести којој од четири категорије прича припада (најбоља женска путописна прича, најбоља мушка путописна прича, најбоља прича о путовању по Србији или најбоља прича о путовању у иностранство), а на крају навести име и презиме, године, адресу

станована, број телефона и и-мејл адресу, уколико постоји. Приче, са назнаком „За конкурс“, треба послати на адресу Париске комуне 1/12, 11070 Нови Београд или на и-мејл адресу nada@amity-yu.org.

Конкурс траје од 1. јануара до 1. марта, а за ауторе најбољих прича и њихове пријатеље у мају ће бити организовано наградно путовање по Србији. Приче ће бити објављене на интернет страници удружења Amity и у неким од часописа за старије. Новчана средства за путовање биће прикупљена продајом путописа „Узбрдо брза“, ауторке Бебе Куке. **В. К.**

ПРВИ САЈАМ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА

Живот почиње с пензијом

Почетком децембра у Сава центру одржан је први Сајам за треће доба. Под слоганом „Живот почиње са пензијом“, манифестацију су организовали Дневни центри и клубови Геронтолошког центра Београд у сарадњи са специјализованим магазином „Пензија“. Помоћница градоначелника Београда, Ирена Вујовић, отворила је сајам.

– Град Београд подржава и финансира 23 клуба, а у марту 2014. године отворен је и нови клуб за старије суграђане на општини Вождовац. Нови клуб биће отворен и у првој половини идуће године на општини Нови Београд у Улици Милеве Марић Ајнштајн. Град Београд ће и у наредном периоду подржавати ове клубове и унапређивати услугу најстаријим суграђанима – рекла је Ирена Вујовић.

Она је нагласила да град брине и о важним датумима попут 1. октобра, Међународног дана старих особа. Тада је градоначелник, Синиша Мали, посетио клуб у Светогорској улици и заједно са најстаријим суграђанима прославио тај дан.

– На овом сајму разматрамо и начине да кроз различите радионице у оквиру помоћи у кући, социјалне и здравствене заштите, спорта

Више од 70 излагача представило своју понуду на пољу здравља, исхране, рекреације, дружења и забаве

Ирена Вујовић отвара сајам

почиње и да је то период када људи могу на квалитетан начин да испуне своје време – поручила је Сузана Мишић, директорка Геронтолошког центра Београд.

Своје место међу штандовима на Сајму за треће доба имао је и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, коме је, након Сајма књига, ово било друго учешће ове врсте. Службеници Фонда ПИО су заинтересованим посетиоцима пружали информације и савете из области права из ПИО, а обављено је и неколико ургенција.

Правне савете и информације на штанду Фонда током два дана трајања сајма потражило је око стотину посетилаца. Најчешћа питања односила су се на актуелно умањење пензија, и за то се интересовало нешто више од трећине странака. Посетиоци су се информисали и о условима за остваривање права на пензију, занимале су их погодности у вези са одласком у бањска лечилишта преко Фонда, затим информације у вези са привременошћу решења за пензију, као и остала питања из области права из ПИО.

Грађани су на штанду Фонда попуњавали и анкету којом се испитивало задовољства

Штанд Фонда ПИО

Уважени гости сајма (Сузана Мишић и Милош Немањић, десно)

и рекреације, што више укључимо наше старије суграђане – рекла је Ирена Вујовић.

Почетак свечаности обележио је заједнички наступ Хора „Забрањено старење“ и Дечјег хора. Током два дана трајања сајма представило се више од 70 излагача, представника државних и градских институција, удружења, медицинских установа, домаће и стране компаније које пружају услуге старијима и промовишу активно старење на пољу здравља, исхране, рекреације, дружења и забаве. Многобројни посетиоци су могли да провере своје здравствено стање и да сазнају тајне правилне исхране, да учествују у забавним радионицама и наградним играма,

освоје вредне поклоне и бројне попусте, са знају и одаберу како да испуне своје слободно време и забораве на усамљеност.

У Србији постоји 1.250.000 старијих житеља и Сајам представља велики корак ка подизању свести јавности о потребама и могућностима старијих особа.

– Живот нам је показао да су најстарији суграђани недовољно информисани о томе на који начин могу сами себи да помогну, како да употпуне треће животно доба и како да се осећају довољно добро и квалитетно у том периоду живота. Циљ ове активности управо је да се укаже на чињеницу да се живот не завршава са пензијом већ да тада

корисника услугама РФ ПИО. Према резултатима анкете, 50 одсто посетилаца штанда Фонда ПИО чинили су корисници, 35 одсто броја били незапослени. Квалитетом услуга Фонда пружених на овом сајму било је задовољно 96 одсто испитаника, нешто мање од четири одсто је било неодлучно, док ниједан испитаник није био незадовољан. О успеху учешћа Фонда на овом сајму сведочи и податак да су готово сви испитаници проценили да би за њих било значајно да услуге Фонда на овакав начин буду доступне и убудуће.

В. Кадић
В. Анастасијевић

У част професора Николе Цвејића

Такмичење соло певача „Никола Цвејић“ окупило је недавно у Руми 38 ученика средњих музичких школа и студената музичких академија из Русије, Бугарске, Хрватске, Словеније, Македоније и Србије, а Румљани су имали прилику да уживају у најбољим извођењима.

Такмичење су пре 17 година покренули познати оперски певачи Радмила Бакочевић, Гордана Јевтовић, Георги Минов и други, као успомену на свог професора Николу Цвејића, чија је породица живела у Руми, где је овај уметник и сахрањен. Поред покретања такмичења, ученици чувеног педагога основали су и Фонд „Никола и Марица Цвејић“.

Дводневно такмичење соло певача по традицији почело је концертом прошлогодишњих победника.

Учесници су и овога пута били подељени у пет такмичарских група. Најмлађи су на-

ступили у преткатегорији, а остали у четири категорије. Званични клавирски сарадник такмичења био је Петар Марковић.

И жири који је оцењивао такмичаре био је састављен од домаћих и иностраних стручњака. Председница жирија била је примадона Радмила Бакочевић, а чланови, такође познати уметници и професори, Виолета Панчетовић Радаковић, Анета Илић, Бранислав Јатић, Георги Минов и Надежда Сергејевна Краснаја из Москве.

Према оцени жирија, такмичење је ове године било изузетно квалитетно, а најуспешнији учесници су награђени.

– На такмичењу у Руми учествовао сам и пре две године, када сам освојио награду у нижој категорији. Од тада сам вредно радио, па су и чланови жирија увидели да сам доста напредовао. Желим да упишем мастер, затим да се окушам на некој опер-

Никола Микић, Катарина Симовић Иванковић и Радмила Бакочевић

ској сцени у иностранству и на крају да се вратим у једну од оперских кућа у Србији – каже победник, Никола Микић.

Додељене су и специјалне награде. Признање за најперспективнији глас, које додељује оперска примадона Радмила Бакочевић, добила је ове године Јелена Стојиловић са Факултета уметности у Нишу. Награда најмлађем учеснику такмичења, коју додељује општина Рума, овога пута је отишла у руке Марије Кузmine из МШ „Мокрањац“ у Београду.

Након уручења награда, такмичење соло певача „Никола Цвејић“ завршено је концертом најбољих учесника. **Г. В.**

КИКИНДСКИ КУД „СУНЧАНА ЈЕСЕН“ ПРОСЛАВИО 42. РОЂЕНДАН

На јубилеју и побратимски хор из Вршца

Од прославе четири деценије постојања и рада Културно-уметничког друштва пензионера „Сунчана јесен“ у Кикинди овај ансамбл слави и „ћошкасте“ јубилеје – сваке године обележа-

шевић, честитала је плодносно стваралаштво КУД-у кикиндских пензионера које је пре 30 година помогло приликом оснивања сродне организације у Вршцу. Године 1988. ова два колектива су

почев од наступа група до вокалних и инструменталних солиста.

Јела Величков, председница КУД „Сунчана јесен“, истакла је да је ово друштво појачало своје редове са двадесетак прино-

цу за 20 година рада. Анђелки Јовановић и Радојки Величков припала су признања за по 10, Савинки Гавранчић, Зорки Мицић и Верци Будурин за по пет година. Љубица Гаврилов је до-

ва рођендан. Недавно је био 42. по реду и чланови су се на том сусрету одужили сенима својих претходника и оних сарадника који им још утиру путеве успеха.

Слављеницима је увеличао светковину хор КУД-а „Пензионер“ из Вршца. Председница вршачког КУД-а, Љиљана Тома-

се побратимила и успешно сарађују размењујући посете.

Оба хора су заједно отпевала „Кикинда је лепа варош“ и „Из Вршца стиже глас“ да би потом сваки понаособ промовисао најбоље тачке из свог разноврсног репертоара. Домаћи су представили широку лепезу својих умећа

ва средином године, тако да сад има око 70 чланова. Повећан је и број симпатизера, захваљујући томе што редовно сваке недеље приређују другарске вечери у Дому пензионера у Кикинди, а организују и бројне екскурзије.

Зоран Попетру, руководилац фолклора, добио је захвални-

битница признања за изузетан колегијални однос.

Захвалнице су уручене и представницима медија за праћење активности КУД-а „Сунчана јесен“. Међу њима је дописник „Гласа осигураника“, потписник ових редова, Сава Завишић.

Сава Завишић

турно-уметнички програм са реномираним извођачима. Одржано је и такмичење у изради обредног пешкира за старије категорије, као и за школску децу.

Један од гостију Деветих сусрета етно удружења и асоцијације Србије био је и Ансамбл „Веретејка“ из града Фрјазина у Московској регији Руске федерације. Ансамбл је наступио на отварању сусрета, а одржао је и концерт у великој дворани Дома културе у суботу 6. децембра. Овај ансамбл окупља децу и младе који се баве фолклором а у Књажевцу су представили део богате руске фолклорне баштине и начин израде лутака. Мала сала Дома културе била је резервисана за госте из Фрјазина, који су уз звуке балалајке и хармонике учили књажевачке малишане руским играма. Гости из Русије обихли су културно-историјске знаменитости и школе Књажевца.

Другог дана ових сусрета у центру пажње били су млади. Домаћин тог дела манифестације била је Основна школа „Дубрава“. На великој позорници приказан је програм „Бисери по пољу расути“ у коме су се смењивали певачи, фолклорне групе и рецитатори са заједничком поруком – сачувајмо од заборава наше лепе обичаје.

Овом приликом уручене су награде победницима конкурса за израду обредних пешкира, као и грба манифестације и сувенира општине.

Драгић Ђорђевић

У КЊАЖЕВЦУ ОДРЖАНИ ДЕВЕТИ СУСРЕТИ ЕТНО УДРУЖЕЊА СРБИЈЕ

Етно Србија на Тимоку

Удружење за неговање традиције „Извор“ из Књажевца, у сарадњи са Туристичком организацијом Књажевац а под покровитељством општине Књажевац, организовало је, 6. и 7. децембра, Девете етно сусрете удружења и асоцијација „Србија Књажевац 2014. године“. Ови сусрети имају за циљ очување старих обичаја који су Књажевцу донели титулу изузетне дестинације Европе.

Манифестација је туристичко-традиционалног карактера и у знаку је промоције зимске туристичке понуде и сеоског туризма на Старој планини, као и очувања наслеђа и духовних вредности општине Књажевац и региона.

Сусрете је отворио председник општине, Милан Ђокић, који је истакао да је веома задовољан што се број учесника из године у годину повећава.

Девети сусрети етно удружења и асоцијација Србије са више стотина учесника приказали су богатство различитости народа и народности који живе на тлу Србије.

– Приказали су порекло фолклора, старе занате, рукотворине, као и домаћу кухињу етно удружења из целе земље на неколико десетина штандова

са више стотина учесника. Етно удружење „Извор“ представило је нову колекцију тканина, модну ревију под називом „Завештање за будућност“ – каже председница удружења „Извор“, Љиљана Михајловић.

Све то пратило је неколико хиљада посетилаца из целе Србије, и гости из Русије. У оквиру манифестације приказан је кул-

КУРШУМЛИЈА: ПРОГРАМ ПОМОЋИ СТАРИМ ОСОБАМА

На терену 12 домаћица

У општини Куршумлија, претежно у сеоским срединама, тренутно о 80 старих и изнемоглих лица брину геронтодомаћице.

Наиме, у току је спровођење Програма помоћи старим особама који је са Министарством за рад, запошљавање и социјалну политику Владе Србије потписала општина Куршумлија. Њиме је предвиђено да геронтодомаћице опслужују најстарије особе, болесне и изнемогле, пруже им одређену здравствену заштиту и другу врсту неопходне помоћи.

На терену је готово свакодневно 12 ових домаћица. Оне за кориснике купују и до-

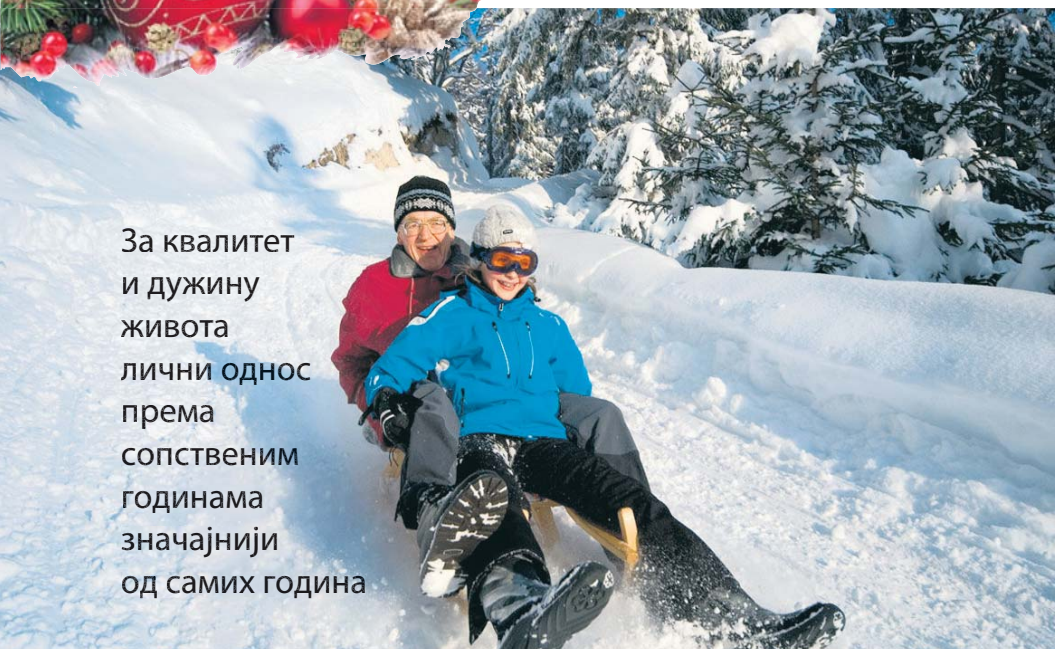
носе храну и лекове, поспремају куће, а пружају им и здравствену помоћ у виду мерења крвног притиска и шећера у крви.

Ово је значајна помоћ, кажу у општини, јер углавном се ради о онима који су удаљени десетинама километара од центра места и живе сами. У зимском периоду ова врста помоћи је значајна, јер геронтодомаћице се брину и о грејању.

Акција траје пола године. Ресорно министарство за ову намену издвојило је 1,5 милиона динара – искључиво за надокнаду геронтодомаћицама. **Ж. Д.**

За квалитет
и дужину
живота
лични однос
према
сопственим
годинама
значајнији
од самих година

ТАЈНЕ ДУГОВЕЧНОСТИ

Млади у срцу остају млади

Када је напунила педесет, рекла је: „Овде се заустављам. Убудуће ћу имати само толико“. Ове године заокружила је 65, али честитали су јој (опет) педесети рођендан.

Кад је погледате нико јој и не би дао више година. Увек дотерана и насмејана, стиже свуда, и да се бави бизнисом и да буде домаћица и да причува и развоји унуке.

Док међу вршњацима ова Београђанка важи за генерацијски феномен, она би својим ставом, изгледом, понашањем и животним стилем пре могла да представља уџбенички пример онога што људи од струке одавно говоре – да је човек онолико стар или млад, колико се старим осећа. Горе описана дама се осећа као да јој је педесет и с тим у складу живи.

Наравно да је ово максимално појединостављена прича, на аутентичној основи. Нити је лако, нити уопште могућно себи тек тако одредити пожељно и прихватљиво старосно доба, али неспорно је да од тога како доживљавамо сопствене године зависи и то како ћемо живети.

Штавише, не само како, него и колико дуго. Средином децембра објављени су налази студије истраживачког тима Универзитетског колеџа у Лондону који откривају директну везу између субјективног старосног осећаја и животног трајања. Ко се осећа млађим, има објективне шансе да живи дуже.

За истраживање су коришћени подаци о близу шест и по хиљада особа старих најмање

52 године. Током 2004/2005. године они су били подвргнути детаљном испитивању које је обухватало не само здравствену слику и медицинске аспекте, већ и животне навике, склоности, финансијске прилике, наследне факторе. А пре свега, свима је било упућено и питање о томе како виде своје године, да ли се осећају млађим или старијим од свог биолошког доба.

Већина испитаника (две трећине) одговорила је тада да се осећа млађим, и то у просеку три године, једна четвртина је била на своме у годинама које је и имала, а мали проценат, њих пет одсто, имали су осећај да су старији годину или више дана.

Осам година касније, у марту 2013. направљен је пресек. Резултати су били наслућивани, али ипак изненађујући. У најмногобројнијој групи, међу онима који су се осећали млађим него што јесу, смртност је износила 14 одсто, отприлике сваки седми испитаник није више био жив. У скупини „реалних“ који себи нису ни додавали ни одузимали године, постотак је био 18 одсто, а тамо где су испитаници били малодушни и себе описали као старце умро је сваки четврти, тачније њих 24 одсто.

Аутори студије наводе да је веза између личног доживљавања сопствених година и дужине живота непобитна. И кад се одбаце сви други могући фактори утицања, здравствено стање, пушење, алкохол и слично, та спрега је видљива и несумњива.

Уз једну оgradu, додуше. Узрочно-последични механизам делује само у случају кар-

диоваскуларних болести, али не и када је у питању карцином.

Професор Ендрју Стептоу, један од двојице руководиоца пројекта, каже да је познаница много. За добијене резултате нема правог објашњења, али су они сами важан показатељ и могу да се користе за стварање другачије климе у друштву где ће се и процес старења приказивати у позитивнијем светлу.

Овако, старост се по инерцији повезује са болешћу, изолованомшћу, усамљеношћу, па човек који се осећа старијим и ако нема објективног разлога, постепено се повлачи, слабије излази, смањује контакте и онда неминовно долази до слабења психофизичких активности. Све то га само вуче надолу и отвара пут и за болест.

Радост, бодрост духа, оптимизам карактеришу оне који се осећају млађим. Осим тога они поседују већу способност прилагођавања, што је један од најважнијих елемената дуговечности.

Поводом овог истраживања, др Шарон Бергквист са Емори универзитета у Атланти изјавила је за Си-Ен-Ен да није изненађена резултатима. Пре-

ма њеном тумачењу, као интернисте и специјалисте за област здравог старења, лични став може да нам одреди судбину, а како ћемо старити у великој мери зависиће и од тога шта смо себи зацртали.

Колико год се ми у причама о болестима и здрављу позивали на генетику, најновија сазнања говоре да на процес старења наслеђе утиче само са 25 одсто. Све остало, наш живот, наше здравље, наша судбина је у нашим рукама.

Можда није лоше мислити о томе управо сада, на почетку још једне године за коју нико не може да зна шта ће нам донети, осим што оптимисти тврде да не може бити горе, а песимисти да ће бити још горе. Најбоље је не веровати ни једнима ни другима. Има и она народна: „Мисли добро, добро ће ти и бити“. Научници ће, ево, додати: и дже ћеш живети.

Д. Драгић

Конгрес скресао пензије

За више од 10 милиона пензионисаних (и још радно активних) возача камиона, грађевинских радника и припадника још неких професија у Америци, децембар је био месец који ће запамтити. Једна одлука Конгреса (америчког парламента) отворила је наине

ситуацију у том погледу поправио, али не и у случају поменутих 1.400 фондова.

Оба конгресна дома су, усвајајући буџет за 2015 (од 1,1 билion долара), усвојила и законско решење по којем ти фондови, у случају претњи њиховој финансијској одрживости, могу да

буду овако третирани, да им се оно што су стекли без њихове сагласности одузима договором иза затворених врата – изјавио је Џојс Роџерс, један од потпредседника ААРП. Ова одлука, по његовом мишљењу, води ка друштву у којем ништа више неће бити загарантовано.

годишњих прихода, дакле само нешто више од хиљаду долара месечно, што је у Америци заиста недовољно за преживљавање.

Насупрот томе, пензионери-ма који су доприносе уплаћивали само код једног послодавца, осигурање гарантује пензије до 60.000 долара годишње.

Реформска
мера
у САД
коју једни
хвале,
а други
оспоравају

могућност да њихове пензије буду ниже од оних на које су рачунали.

Пошто у САД не постоји један централизован пензијски систем (сем оног основног, који је регулисан системом социјалне сигурности и који просечном Американцу обезбеђује само око 40 одсто пензије – остатак треба да дође од послодавца или личних улагања за старе дане), то се надокнађује мноштвом решења у појединим индустријама, колективним и појединачним фондовима.

У овом случају реч је о пензијама из око 1.400 фондова које је формирало више послодавца и који су иначе осигурани код Корпорације за гарантовање пензија, владине агенције.

Овај систем је без проблема функционисао све до велике економске кризе 2008, која је опустошила готово све пензијске фондове чија је стабилност зависила од финансијских тржишта у која су инвестирани. Општи економски опоравак је

промене уговорени начин за обрачунавање пензија, што практично значи да их смање. У неким случајевима и драстично.

Према текућим рачуницама, већина ових фондова би, ако би испоштовала постојеће уговоре који одређују висине пензија, без новца остала у следећих 10 до 20 година.

Против тога глас су подигле две главне организације пензионера у Америци, ААРП (америчка организација пензионисаних лица) и Пенс рајтс центар (центар за пензијска права), као и неки синдикати, позивајући се на универзално правило да се у стечено право – пензију – не може дирати.

Њихови аргументи су да су пензије зарађене кроз вишедеценијско издвајање једног дела зараде у поменуте фондове, као и да је било других начина да се обезбеди њихова финансијска одрживост.

– После напорног радног века у којем су пензије зарађене, пензионери не заслужују да

– Елиминисан је темељни и свети принцип правног поретка: онај по коме кад пензионер једном почне да прима пензију, она не може да буде смањена све док његов пензијски фонд не буде сасвим испражњен – казала је Карен Фридмен, функционерка Центра за пензијска права из Вашингтона.

Своје аргументе имала је, међутим, и „друга страна“.

– Усвајање ових реформи биће прекретница за 10,5 милиона послодаваца, запослених и пензионера, јер је један велики корак ближе ка обнови пензијске сигурности – образложио је Ренди Дефрен, извршни директор Националног координационог комитета за пензијске планове више послодавца.

Реч је, дакле, о превентивној мери, мада ће њено дејство осетити одмах око милион пензионера. Што се тиче чињенице да су ове пензије осигуране, неповољна околност је што услови тог осигурања сваком пензионеру гарантују само 13.000 долара

Како ствари стоје, избор је био између лошег и горег: између мањих пензија – за неке одмах, а за неке у будућности – и остајања без пензија.

С обзиром на то да је у овом случају реч само о једној групи садашњих и будућих пензионера, није подигнута национална узбуна. Председник Обама је најавио да ће усвојену меру потписати и тиме јој дати снагу закона, што значи да то неће изазвати шире политичко таласање.

Пензијски фондови на које се односи нови пропис оснивани су у секторима америчке економије као што су транспорт и трговина на мало (у овом случају мале породичне радње) у којима је мноштво малих послодавца који по правилу не могу сами да плаћају пензијско осигурање за своје запослене, већ се удружују, а пензијски бенефити дефинисани су у колективним уговорима између удружења таквих компанија и синдиката.

М. Бекин

Оаза за уживање

Двориште Дома Карабурма, у оквиру Установе Геронтолошки центар Београд (УГЦБ), 4. децембра је постало богатије за једну зелену оазу у оквиру које ће корисници моћи да уживању у дружењу за столовима са шаховским таблама, као и на љуљашкама-двоседима. У питању је пилот пројекат „Зелени

На отварању „Зеленог кутка“ Биљана Вујић, управник Дома Карабурма, изразила је велико задовољство поводом спровођења ове акције и истакла њену важност за кориснике.

– Сама реализација овог пројекта за наше кориснике је изузетно значајна, поготово што ће то унапредити и ојачати њихову

Корисницима Дома Карабурма обратио се и Душан Васиљевић из организације Зелени сто.

– Заиста смо срећни што смо имали прилику да овим малим пројектом на неки начин побољшамо квалитет живота и времена које проводите у дому. Задовољни смо како је све испало, али уствари бићемо најзадовољнији ако

кутак”, који се бави огледењивањем простора дворишта Геронтолошког центра Београд, а чији је основни циљ да подстакне заинтересованост корисника домског смештаја да више времена проводе на отвореном, да бораве на ваздуху и друже се међу собом. Пројекат је реализован у сарадњи УГЦБ и организације Зелени сто, а под покровитељством Градског секретаријата за заштиту животне средине.

психомоторну функционалност у оквиру ове установе. Такође, међугенерациска сарадња коју Геронтолошки центар традиционално негује, реализацијом овог пројекта у великој мери ће бити остварена – рекла је Биљана Вујић и уз захвалних партнерима, изразила наду да ће оваквих пројеката бити још и да ће и друге радне јединице у оквиру УГЦБ имати прилику да овако уживају.

ви као корисници будете уживали у кутку који је вама намењен – казао је Душан Васиљевић, након чијег обраћања је представник фирме Green master, још једног партнера на пројекту, одржао кратко предавање како одржавати засађене биљке у оквиру „Зеленог кутка”.

Отварање „Зеленог кутка” песмом је употпунио певачки ансамбл Огрлица од бисера, огранак Ђердана.

В. Кадиф

ТОПЛИЦА

Деда Мраз за угрожене

У Прокупљу и Куршумлији Деда Мраз ће ових дана закуцати на врата великог броја социјално угрожених и болесних старих лица – претежно пензионера, и то пољопривредних. На тај начин ће им бити бар мало свечаније уочи Нове године.

Општина Прокупље одлучила је да из буџета издвоји 450.000 динара као помоћ старачким и најугроженијим домаћинствима, уједно и онима чија су села удаљена од општинског центра 30 и више километара. Њима ће помоћ бити урочена у храни и прехранбеним намирницама. Највећим делом Деда Мраз ће посетити домаћинства са само једним чланом, каквих је око 70 одсто, док ће преостала помоћ бити подељена породицама са два и више чланова.

Ово је први пут у последње време да општина жели да улепша предстојеће празнике лицима која су знатно удаљена од општинског центра, што је међу горшацима наишло на одобравање.

Акцију ће спровести заједно Црвени крст и Центар за соци-

јална питања Топлице. Рачуна се да ће ову врсту помоћи добити више од стотину лица, односно домаћинстава.

И у општини Куршумлија у току је новогодишња и божићна акција помоћи најугроженијим и болесним пензионерима. Ка-

ко каже председник куршумлијских пензионера, Владимир Јаковљевић, општина је заједно са Удружењем обезбедила милион динара као помоћ за предстојеће празнике.

На кућне адресе, на сеоском подручју, посебно тамо дуж административне границе са КиМ, где је све мање људства, стићи ће пакети са храном и средствима за хигијену. У самој Куршумлији најугроженији ће добити потврде помоћу којих ће у одређеним трговинским радњама моћи да преузму робу у вредности од хиљаду динара.

Предвиђено је да ову врсту помоћи добије укупно око хиљаду чланова Удружења, које иначе броји више од три хиљаде пензионера.

Ж. Димкић

Обележили 45. рођендан

А ансамбл народних игара и песама „Бранко Радичевић” обележио је у децембру 45. рођендан организовањем два концерта који су окупили велики број Румљана.

Прве вечери публици су се у Културном центру представили млађи састави АНИП „Бранко Радичевић”, а сутрадан и они старији са својим гостима.

О раду АНИП „Бранко Радичевић” на свечаности је говорила председница др Јадранка Равић. Започели су као културно-уметничко друштво, захваљујући групи младих ентузијаста. Први председник је био Лазар Теофиловић, а на почетку су фолклорну, балетску и музичку секцију водили најбољи стручњаци из Новог Сада, Маргита Братоножић, Исидор Хаднађев, Јовица Јовановић, Никола Папишта и Миливој Зорић.

Мали и велики играчи наступали су у протеклих 45 година на бројним фестивалима у земљи и иностранству, са којих су доносили вредна признања.

После више година рада у истом друштву, тамбурашки оркестар се осамосталио, а тадашњи КУД променио је назив у Ансамбл народних игара и песама „Бранко Радичевић”, који данас има око 200 чланова.

Они су на слављеничким концертима показали публици да вредно раде и да на најбољи начин представљају Руму у свим местима у којима наступају. Допринос успешном наступу на рођенданском слављу дали су, поред осталих, и уметнички руководилац АНИП „Бранко Радичевић”, Петар Поповић, и корепетитори, Жељко Филиповић и Немања Зелић.

На слављеничким концертима у публици су били и корисници Геронтолошког центра „Срем” са радним терапеутима.

Г. Вукашиновић

У СВРЉИГУ ОДРЖАНА МАНИФЕСТАЦИЈА ПОСВЕЂЕНА МЛАДИМ ПЕСНИЦИМА

Дани Гордане Тодоровић

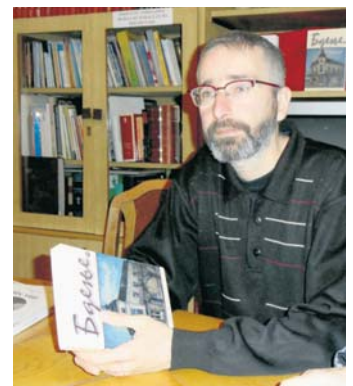
Манифестација „Дани Гордане Тодоровић”, уз поделу награда и признања, одржана је 12. децембра у Центру за туризам, културу и спорт општине Сврљиг. На овогодишњи књижевни конкурс за необјављени песнички рукопис јавило се 67 аутора из Србије и других земаља бивше Југославије са укупно 56 необјављених рукописа који су испунили пропозиције конкурса. Жири у саставу: Злата Коцић, председник, Радослав Вучковић и Милица Миленковић, чланови, донео је одлуку да се

прва награда која подразумева штампање књиге додели Александру Марићу из Краљева за рукопис под шифром „Цариград”.

Аутор до сада има четири објављене књиге песама и неколико књижевних награда. Исте вечери представљена је књига прошлогodiшње победнице, Соње Јанков из Новог Сада. У беседи под називом „Свилен конач сврљишког песничтва” о сврљишким песницима говорио је професор др Недељко Богдановић.

Иначе, песнички дани у Сврљигу одржавају се у знак сећања на рано преминулу песникињу из сврљишког села Драјинац, Гордану Тодоровић, која је била савременик Бранка Миљковића. Августа 1973. године у њеном родном селу одржано је прво Горданино књижевно вече посвећено стваралаштву ове песникиње. Градска библиотека носи име „Гордана Тодоровић” и захваљујући њој многи млади песници су се афирмисали и ушли у свет поезије.

Ову манифестацију финансиј-

Александар Марић

ски помажу општина Сврљиг и Министарство културе и информисања Републике Србије.

С. Ђорђевић

БЕОГРАД

Свака година – гоблен

Кристина Кервесан

Пензионерка Кристина Кервесан из Београда досад је извезла више од осамдесет Вилерових гоблена великог формата, тачно онолико колико има година. Урадила је и десетак столњака специјалног боја. Сама каже, „мустра из Русије, конач из Немачке, а ја из Србије то објединила“. Иако дубоко у деветој деценији живота, понекад ипак добије жељу да узме иглу и конач у руке. С разлогом је поносна на своје радове и не жали уложени труд и време. **М. Р.**

Излет у Темишвар

Удружење пензионера Баново брдо из Београда и Удружење грађана „Специјална путовања“ организовали су врло успешан излет у Темишвар. Намера организатора била је да се упозна град Темишвар, али и да се успут обави куповина. План је и остварен, разгледан је прелеп град са богатом историјом и бројним знаменитостима, а они који су хтели да купују имали су на располагању огроман тржни центар.

У очи пада уредност и дисциплина у саобраћају наших суседа у чему се препознаје утицај Европске уније. Улице и фасаде зграда су уређене или се уређују, заиста треба видети ту разлику у односу на нас, а која је не тако давно била у нашу корист. Приметили смо успут да од Београда до границе на огромним пољима Баната нема стоке, а од границе до Темишвара је на стотине говеда, посебно оваца. Не можемо а да се не запитамо, ако они могу, зашто не можемо ми! **М. Р.**

КРАГУЈЕВАЦ

Ликовна колонија „Пчелице 2014“

У Заводу за смештај одраслих лица „Мале пчелице“ у Крагујевцу свечано је затворена још јед-

на ликовна колонија симболичног назива „Пчелице 2014“.

Велики број академских сли-

кара учествовало је на овоме дишњој колонији током које је настало 36 слика инспирисаних

амбијентом и судбинама корисника Завода, које остају у власништву ове установе. **М. С.**

РУМА

Весело на игранци

Клуб пензионера из Руме организује суботом игранке са живом музиком, које су добро посећене. У познатом „Пензионеру“, поред старих, окупљају се и млађи Румљани, који уживају у песми и игри.

После дуже паузе, средином децембра су на игранку дошли и становници Геронтолошког центра „Срем“. Они су се дружили са вршњацима, уз обећање да ће убудуће редовно долазити. **Г. В.**

БАЈИНА БАШТА

Брига о најугроженијима

Удружење пензионера Бајина Башта у протеклих годину дана бавило се санирањем наслеђених дугова за грејање, струју, воду. Рачун је био у блокади због неизмирених дуговања, а општина је помогла да се дугови плате, кажу Томислав Николић и Спасоје Илић, који су након смрти дугогодишњег председника Удружења, Томислава Бијелића, преузели руковођење Удружењем до изборне скупштине.

– Настојимо, колико је то могуће, да помогнемо нашим члановима. Поделићемо 180.000 динара добијених од Фонда ПИО за најугроженије у поплавама. Требало би од НП „Тара“ да добијемо 100 кубика огревног дрвета, а сиромашна пензионерска домаћинства по два кубика – додаје Николић.

Успостављена је сарадња са пензионерским удружењима Шида, Новог Сада, Раковице, Лознице, Љига, Шапца, организују се излети, путовања и дружења. **М. М.**

Томислав Николић

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Помоћ у пакетима и огреву

Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке недавно је уручила 66 пакета основних животних намирница и средстава за личну хигијену члановима који живе на подручју ове општине коју је у мају задесила поплава.

– Финансијским средствима Савеза пензионера Србије и од донације Савеза пензионера Црне Горе, као и са нешто наших сопствених средстава, обезбедили смо пакете са неколико килограма кромпира, брашна, саламе, уља, а други пакет је садржавао средства за личну хигијену, и то смо дали члановима које је заде-

сила поплава. Око 75 пакета хуманитарне помоћи дали смо социјално најугроженијим, болесним и непокретним пензионерима, а ту активност спровели смо од наших финансијских средстава – каже Слободан Б. Панџић, председник паланачких пензионера.

Иначе, за ову грејну сезону пензионери су преко своје организације набавили уз отплату на више месечних рата око 2.200 тона угља и близу 1.100 кубних метара дрва. Одмах после новогодишњих и божићних празника у општинској организацији пензионера Смедеревске Паланке настављају упис чланова за огрев за следећу грејну сезону.

Сл. К.

ПИРОТ

Весело дружење

У Пиротском округу наставља се традиционално дружење пензионера четири општинска удружења – Бабушница, Димитровград, Бела Паланка и Пирот. Сваке календарске године с јесени окупе се у некој од ових општина ради једноднев-ног дружења уз песму и игру.

О сусретима и дружењу пензионера четири општине и њиховом значају, председник општинског Удружења Пирота Велимир Пејчић каже:

– За све нас ови сусрети су вишеструко корисни. Најпре, јер на најбољи начин, уз неформалне разговоре међу колегама, разменимо мишљења и искуства у раду. Једни друге надопуњавамо, исправљамо пропусте, отклањамо недостатке ако их је било.

Дуг председнички стаж у свом удружењу и искуства у раду напретек има и његов колега Чедомир Илић из Бабушнице.

– Свако, па и ово наше дружење, макар само на један дан, веома је корисно за све нас. То је прилика да прођаскамо о проблемима које готово сваког пензионера тиште у данашње време. Ипак, заиграју и запевају и они који никад нису виђени у колу. То нам омогућава ово дружење које су сви пензионери радо прихватили – прича Чедомир Илић, председник Општинског удружења пензионера у Бабушници.

С. П.

НИШ

Баке за децу

Новогодишњи празници су увек и време даривања, а тога се држе и у Активу жена нишког Удружења пензионера. Иако током године организују разне активности, чланице

ове групе успеле су и да уштеде нешто новца који је употребљен у добротворне сврхе. Актив жена је одлучио да набави оно што је у том тренутку било најнеопходније породилишту, Сигурној кући у Нишу и Школи за основно и средње образовање деце са посебним потребама „14. октобар“. За нишко породилиште набављене су пелене и остале потрештине за бебе, Сигурна кућа у којој су смештене жене и деца жртве насиља у породици добила је пакете са пешкирима и постељином, а баке су очи Нове године успеле да дарују и 160 пакетића за полазнике школе „14. октобар“.

Н. Ш

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Промоција годишњака

Књижевна заједница Сремске Митровице промовисала је „Годишњак 2014“, у којем се налазе литерарни радови аутора, не само из Срема, него из целе Србије, Европе и неколико ваневропских земаља.

Међу ауторима је и Весилка Николић, корисница румског Геронтолошког центра „Срем“. У „Годишњаку“ је објављена њена више пута награђивана песма „Писмо пријатељу“, којом се представила и публици на промоцији у Сремској Митровици.

Г. В.

У СУСРЕТ НАЈРАДОСНИЈЕМ ХРИШЋАНСКОМ ПРАЗНИКУ

Божих доноси мир и праштање

Иако месец и дан рођења Исуса Христа нису тачно утврђени, Божић се увек слави 7. јануара (хришћани који се придржавају грегоријанског календара то чине 25. децембра). Божић означава рођење Христово и то је најрадоснији хришћански празник. За њега су везани многи обичаји који овај период године чине нарочито свечаним.

Обележавање Божића почиње два дана раније. На Тучиндан, 5. јануара, припрема се („туче“) печеница, а на Бадњи дан рано изјутра домаћин одлази у шуму по храстово дрво – бадњак. Увече се бадњак ставља на огњиште, јер храстово грање на ватри симболизује светлост и топлоту која греје и зближава укућане. И

у градовима се бадњак (који се углавном купује на пијацама) уноси у стан на Бадње вече. Уочи празника сламом се симболично посипа под куће, чиме се дочарава пећина у Витлејему у којој је Христос рођен.

Некада је за Бадње вече припреман непаран број посних јела, што, како се веровало, има везе са култом предака. Поред хлеба и соли, на столу обавезно треба да се нађу риба, кисели купус, резанци с орасима, туршија, мед, вино и пребранац. Трпеза је не-

када спуштана на под јер се сматрало да ће тако бити најближа душама покојника. Зато је вечера протицала у миру и тишини, а ако је и било посвађаних укућана, на Бадњи дан би морали обавезно да се помире. Ови оби-

Божих ће после 2100. године бити 8. јануара

Јулијански календар је увео Јулије Цезар 45. године пре нове ере и користио се у целој Европи до 16. века. Овај календар није био савршен и његова грешка се повећавала на један дан сваких 128 година. Због тога је на сабору у Никеји 325. године одлучено да се из календара избаци три дана која представљају накупљену разлику. Пошто је јулијански календар и даље остао непромењен, разлика се до 16. века попела на 10 дана. Када су ово уочили, астрономи су одлучили да израде нови, прецизнији календар. Осим тога, требало је и избацили 10 дана вишка из календара. То је постигнуто увођењем грегоријанског календара.

На Свеправославном конгресу у Цариграду, 1923. године, наш научник Милутин Миланковић предложио је ревизију старог јулијанског и грегоријанског

календара, што је и прихваћено. Миланковићев календар је најпрецизнији у историји, али, нажалост, никад није потпуно примењен.

Према речима мр Славка Максимовића, председника Удружења „Милутин Миланковић“, разлика између јулијанског и грегоријанског календара, од 1900. године, када је по јулијанском календару фебруар имао 29 дана, а по грегоријанском 28, увећана је на 13 дана. Следеће повећање за један дан јавиће се 2100. године, и од тада ће Божић да се обележава 8. јануара. Вечита тема реформе јулијанског календара поново се актуелизовала у вези са могућим сазивањем Васељенског сабора (2016. године), који није заседао још од осмог века. Једна од тема сабора, како је најављивано, била би и реформа календара.

Чесница

Овај божићни хлеб се припрема на различите начине. Доносимо један од најчешћих рецепата.

Састојци: килограм белог брашна, две кашике масти или путера, пола литра млаке воде, прахак за пециво, со, мало шећера.

Припрема: млаку воду сипати у посуду са брашном, додати со, шећер, растопљену масноћу и прахак за пециво. Замесити тесто и оставити да одстоји. Обликовати чесницу као погачу, у њу ставити новчић (увијен у фолију) и украсити је по жељи. У зависности од краја у ком се спрема, у чесницу се још ставља и комадић храста, зрно жита и пасуља. Чесницу пећи најпре на јакој, па на слабијој ватри док не порумени. Када је печена, увити је у крпу да мало одстоји и док је још топла изнети је на трпезу и изломити.

чаји су данас углавном прилагођени савременом начину живота.

На дан Божића хришћани устају рано и иду на јутарњу литургију, причешћују се после четрдесетодневног поста, а затим долазе кући, где је спремљена богата трпеза. У домовима православних верника за Божић се меси чесница и она се ломи на онолико делова колико има укућана. У чесницу се ставља новчић који симболизује дар новорођеноме Христу. Верује се да ће онога ко добије новчић срећа и благостање пратити целе године. Уз печеницу, чесница је најважније обележје божићног ручка.

На Божић рано ујутро у кућу долази полагајник, најчешће мушкарац, који честита празник и пожели срећу, напредак и здравље укућанима. На овај празник православни верници поздрављају се речима „Христос се роди“, а одговара се са „Ваистину се роди“. Божић се слави три дана.

Према древном веровању, на Божић се не иде у госте, већ се Христово рођење прославља код куће. Хришћани верују да би тог дана сви који су током године били у свађи требало да се измире и опросте једни другима нанете увреде (традиционално „мирбожење“), а добро је и започети неки посао да би се лако обављао целе године.

Осмог дана по Христовом рођењу по старом, јулијанском календару обележава се почетак нове године, јер се сматра да је тог дана Христ обрзан и црква је у спомен на тај догађај установила празник познат у народу као Млади Божић, а Срби га зову и Православна (или Српска) нова година.

Поред Српске православне цркве, јулијанског календара придржавају се данас још патријаршије Јерусалима, Москве, Грузије и манастири на Светој гори Атоској.

Приредила Р. Милојевић

Бесплатан СТБ уређај

? С. Јокановић: Ја сам 100 одсто инвалид у колицима. Попуњавала сам пријаву за бесплатну доделу СТБ уређаја за дигитализацију и видим да је моја пензија већа за 0,01 дин. од прописног износа за бесплатан уређај. Да појасним, уместо 13.288,01 дин., како је Министарство за телекомуникацију написало на сајту, моја пензија је 13.288,02 дин. При том знам да, нажалост, примам најнижу пензију. Да ли да подносим захтев?

Одговор: Свакако поднесите пријаву за доделу СТБ уређаја јер на то имате право. Провером у исплатној служби утврдили смо да је у бази података евидентиран износ Ваше пензије од 13.288,01 динар. Осим тога, Ви као корисник новчане накнаде за помоћ и негу другог лица

имате право на бесплатан СТБ уређај и по том основу. Уколико Вам је једноставније, можете да поднесете пријаву за СТБ уређај као корисник накнаде за ТПН и уз личну карту и образац пријаве потребно је само решење о остваривању права на новчану накнаду за помоћ и негу.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

на основу доказа поднетих уз захтев, цени да ли су испуњени услови за мировање својства осигураника и у зависности од тога доноси решење којим се утврђује период у коме мирује својство осигураника или решење којим се одбија захтев. Један примерак решења доставља се подносиоцу захтева, а други надлежној пореској управи која, уколико је решењем утврђено мировање својства осигураника, по том основу отписује утврђен допринос за пензијско и инвалидско осигурање за ту календарску годину.

Годином мировања својства осигураника сматра се календарска година, односно раздобље од 1. јануара до 31. децембра, без обзира на то када је, у току године, наступио законом

прописани објективни разлог који представља основ за утврђивање мировања својства осигураника. У складу са тим, мировање својства осигураника може се утврдити најраније од 1. јануара 2003. године. Изузетак од правила да се годином мировања својства осигураника сматра календарска година, односно раздобље од 1. јануара до 31. децембра, јесте када се мировање својства осигураника пољопривредника утврђује за годину у којој лице које је поднело захтев за мировање остварује право на пензију. У овом случају мировање својства осигураника утврђује се почев од 1. јануара оне године за коју се тражи мировање својства до дана који претходи дану остваривања права на пензију.

Отпис доприноса за пољопривреднике

? Р. Кета: С обзиром на то да су 2012. и 2013. биле јако лоше године за пољопривредне произвођаче и да за те године нису уплаћени доприноси за ПИО, док су за остале измирене све обавезе закључно са 2014. годином, да ли постоји могућност отписа главног дуга и камате за 2013. и 2014. годину или бар отписа камате и репрограмирања главног дуга на 24 месечне рате.

Одговор: Када из објективних разлога – елементарна непогода, болест, породилско одсуство, осигураник пољопривредник не остварује или остварује знатно мање приходе, дакле не може да обавља пољопривредну делатност, својство осигураника пољопривредника може мировати најдуже пет година у току осигурања, с тим што то не може бити узастопних пет година. У периоду мировања осигураник пољопривредник није у обавези да уплати доприносе (чл. 49 Закона о доприносима), односно, за период за који је утврђено мировање својства осигураника, осигураник пољопривредник не може накнадно платити допринос за пензијско и инвалидско осигурање, јер таква могућност није предвиђена Законом

о пензијском и инвалидском осигурању.

Уз захтев за утврђивање мировања својства осигураника пољопривредника, подносилац захтева доставља и доказ о постојању једног од објективних разлога по основу ког се тражи мировање својства. Захтев за мировање својства осигураника подноси се надлежној филијали Фонда, и то је лични захтев осигураника или захтев који подноси члан породице за покојног осигураника пољопривредника. Ради утврђивања елементарне непогоде, односно суше, као доказ би требало приложити извештај општинске комисије о обављеној процени штете од суше, дат на основу прописа којима се уређује проглашавање елементарне непогоде. Филијала Фонда,

Старосна или превремена старосна пензија

? З. Манојловић, Ветерник: Рођена сам 8. 1. 1957. а запослена од 1. 11. 1980. године. Када стичем први услов за било коју пензију и да ли имам право ако прекинем радни однос на надокнаду од Националне службе за запошљавање и колико дуго?

Одговор: Према одредбама Закона о ПИО који се примењује од 1. јануара 2015. године и подацима које сте нам послали, услов за остваривање права на старосну пензију испуњавате 2019. године, када навршите 62 године и шест месеци живота, када Вам је довољно да имате најмање 15 година стажа осигурања.

Под условом да од 1. 11. 1980. године нисте имали прекид у осигурању, да и убудуће будете у континуираном осигурању и да су доприноси плаћени за све време Вашег рада, могли бисте

да испуните услов за стицање права на превремену старосну пензију у 2018. години, када навршите 38 година стажа осигурања, с тим што би Вам пензија била обрачуната са трајним умањењем од 0,34 одсто за сваки месец пре навршених година живота које су у тој години услов за остваривање права на старосну пензију. У 2018. години жена може остварити старосну пензију са навршене 62 године живота.

За питања у вези са надокнадом од Националне службе за запошљавање обратите се надлежнима у тој установи.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЈОВИЧИЋ	СТУДЕН, ХЛАДНОЋА	ОЗНАКА ЗА МЕТАР	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ЗА ПОНД	ДОСТА ТАНАК	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УЗАН, ТЕСКОБАН
МИЛИМЕТАР (СКР)			ИСТА СЛОВА ВРСТА АУТОМОБ.			ОЗНАКА ЗА ТОНУ СНИМАТЕЉ, МИЛТОН	
ОЗНАКА ЗА РАЗРЕД		ОЗНАКА ЗА КАРАТ НАБАЦИВАТИ ЗЕМЉУ		МЛАДО ЖДРЕБЕ ПРИГОДНА ЧЕСТИТКА			
МУШКО ИМЕ							
ЗАБРАЊИ- ВАЊЕ, ВЕТО							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	РТ У ДАНСКОЈ ОЗНАКА ЗА ОБИМ						
ЛОПАТИЦА ЗА ЧИШЋЕЊЕ РАОНИКА							СИМБОЛ ЗА АЗОТ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОБЛАСТ У ВИЈЕТНАМУ БОГОРОДИЦА						
СЛИКА НА ОЛТАРУ (ЛАТ.)					ФРАНЦУСКА ГЛУМИЦА, ИЗАБЕЛ	НЕПРОМОЧИ- ВО ПЛАТНО	ЈАПАНСКИ ДИПЛОМАТА, ЈАСУШИ
МЕСТО У СРБИЈИ							
МЕСТО КОД БЕОГРАДА							
ОЗНАКА ЗА АЛТ		СТАНОВНИК СТАРЕ АОНИЈЕ	ЖЕНСКО ИМЕ ГРЕШКА (ЕНГ.)				
ВРСТА ЈЕЛА							
ДИПЛОМАТ- СКО ТЕЛО				2015	ДРВНА ИНДУСТРИЈА МЕРМЕР		
ЗАГОНЕТКА							ФРАНЦУСКИ СЛИКАР АНРИ
ПАРОБРОД (ЛАТ.)						ОЗНАКА ЗА МЕГА МОРСКЕ ОБАЛЕ	
СИМБОЛ ЗА АКТИВИЈУМ			ЖЕНСКО ИМЕ ЛАТИЦА ЦВЕТА				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ПАНЧЕВА	ГОРЊА ГРАНИЦА 13. И 16. СЛОВО					
НАЦРТИ, ЦРТЕЖИ							
ЈЕДНО САЗВЕЖЂЕ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: спорт, з, паланка, арон, рд, кв, шар, б, опака, ем, елан, сакрити, кристин, рапорт, атона, т, јова, ар, налети, о, њива, прејако, са, ерар, тзв, ами, алексић, тара, та, изаћи, к

Новогодишње прскалице

За Нову годину потрошачка корпа ми се претворила у обичну кесу!

Не могу да дочекам Нову 2015. Па ћу закрпити стару.

У Новој години ме прате лепе жеље. Нажалост, ниједна да ме стигне.

Не користим за Нову пиће. Дошло је време отрежњења.

Пршти, пршти бела стаза, новчаник ми пун – мрза!

Место јелке моје друштво се – накитило.

Да ли непослушној деци поклоне доноси непослушни Деда Мраз?

Душан Старчевић

Драгош Јовановић Фера

Цврчак и мрав

Менаџмент, консалтинг, стајлинг... Србијо, ти ли си?

Легла ми је плата. Ал' као да је неко већ лежао с њом.

Ја сам шалтерски радник. Све што зарадим разделим по којекаквим шалтерима.

Свако има право да буде незапослен, а некима ће то бити обавеза.

Осећам се као Деда Мраз. Деца очекују поклоне, а ја не знам ни да ли постојим.

Знате причу о цврчку и мраву. Е, па мрав је добио отказ, а цврчак дигао кредит.

Пензије су таман толике да поштари имају шта да раде.

Пензионери су живи доказ да је овде и раније било живота.

Бранислав
Вукомановић

2015

ЯНУАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ФЕБРУАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

МАРТ

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

АПРИЛ

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

МАЈ

П	У	С	Ч	П	С	Н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ЈУН

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ЈУЛ

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

АВГУСТ

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

СЕПТЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ОКТОБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

НОВЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ДЕЦЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		